

FOTO Roberts Birze

Roberts Birze.
„Rīga, Latvija“. Skat. rakstu 8. lpp.

Latvijas Tautas frontes 25 gadu jubileja Valsts prezidenta uzruna

Godātie *Latvijas Tautas Frontes* dalībnieki, atbalstītāji un iedvesmotāji!

Rudens pirms divdesmit pieciem gadiem kļuva par vēsturisku pārmaiņu un globālu

starptautisku procesu laiku. Toreiz – gluži tāpat kā *Baltijas ceļā*, kad rokās sadevās tūkstošiem sajūtu un domubiedru, 1988. gada oktobrī – Tautas frontes dibināšanas kongresā, tūkstoši visā mūsu zemē bija vienoti savās domās un ticībā par Latvijas valstiskumu. Tas bija laiks, kad akadēmiķis

Jānis Stradiņš Radošo savienību plēnumā jau bija teicis: „*Ļoti ilgi latviešus ir vajājis bezvēstures lāsts, bet nu šī tauta ir atkal augšā.*“

Latvijas Tautas Frontes stiprā aizmugure un īstais pamats bija Latvijas

Turpinājums 14. lpp.

Lai Kristīna varētu studēt ķīniešu valodu

Sarmīte Ēlerte par latviešu valodu Latvijā

Kristīnas sapni mācīties ķīniešu valodu Latvijas Universitātē izgaistināja gala eksāmena rezultāts latviešu valodā. Eksāmens jau otro gadu ir vienāds visās Latvijas skolās, un Kristīnas iegūtais vērtējums 50% bija nepietiekams, lai iekļūtu budžeta grupā. „Bērniem tā ir īsta traģēdija, jo iespējas iekļūt LR augstskolu budžeta grupās ir ievērojami sarukušas,“ lasām laikrakstā *Vesti* (14.08.2013), kas Kristīnas stāstam vēltījis rakstu gandrīz lapas garumā. „Saprotams, ka Petjas un Taņas nekad nevarēs iegūt augstākās atzīmes, tāpēc, ka neviens krievu, ebreju vai ukraiņu bērns apriori nevarēs apgūt

svešvalodu tā, kā tās pārstāvis *uzsūc* visas garumzīmes un galotnes caur savas mātes latvietes valodu,“ nolēmtību pauž raksta autore Jūlija Aleksandrova.

Taču vaina nav nedz galotnēs un garumzīmēs, nedz arī bērnos, bet gan Latvijas valsts izglītības politikā. Tai ir divi būtiski trūkumi. Pirmkārt, izglītības sistēma neaiztaupa krievu (manuprāt, ir nepareizi slēpt šo problēmu aiz it kā korektā vārda *mazākumtautības*) skolu beidzējiem sāpīgo pamošanos, ka latviešu valoda Latvijā nav svešvaloda. Otrkārt, tā turpina atražot padomju laikā radīto segregēto skolu sistēmu un līdz ar to – atražot sašķeltu sabiedrību nākamajās paaudzēs.

Turpinājums 13. lpp.

Saturs

Austrālijas ziņas...	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 13
Latvijas ziņas.....	1, 5, 14
Latvieši pasaulē	3, 5, 6, 7
Redakcijā.....	3
Sarmīte Ēlerte.....	1, 13
Okupācijas muzejs.....	2
Astrīda Jansone	4, 12
Aina Gailīte	9, 15
Vineta Porīņa.....	10
Voldemārs Hermanis.....	11, 14
Datumi.....	14
Sarīkojumi un ziņojumi.....	15, 16
Lata kurss.....	16

9 771837 699002

Latvijas Universitātes dibināšanas atcere

Akadēmiskā runa „vvv.latvieši (vēsture – veiksmē – vienotība)“

Sidneja sestdien, 2013. g. 21. septembrī Sidnejas Latviešu nama Mārtiņa Siliņa zālē Studenšu korporāciju kopa Sidneja un Korporāciju kopa Sidneja kopā rīkoja Latvijas Universitātes (dib. 1919. g.) dibināšanas atceres aktu. Aktu ievadīja un atklāja KIK!S! seniors fil! Indriķis Kalniņš (frat. Selonija). Akadēmisko runu sniedza agrākā Austrālijas goda konsule Latvijā (1997-2002) fil! Ilze Radziņa (korp! Dzintra) B.A. Grad. Dip. Business (HRM/IR) ar tēmu *vvv.latvieši (vēsture – veiksmē – vienotība)*.

S!K!K!S! viceseniore daugaviete fil! Dace Celinska paziņoja pēdējā gada Jaundienvīdēļā augstāko mācību iestāžu beigušos:

Mirdza Liepiņa 2013. g. 5. aprīlī Sidnejas Universitātē: bakalaura grāds Lietišķās zinātnes diagnostikā un rentgenografijā (*Bachelor of Applied Science – Diagnostic radiography*);

Oskars Kārlis Mežgailis 2013. g. 24. maijā Sidnejas Universitātē: bakalaura grāds tieslietu zinātnēs ar pirmās šķiras uzslavu (*Bachelor of Laws – Honours Class I*);

Ivars Kārlis Stūbis 2013. g. 15. martā Austrālijas Mūzikas institūtā: bakalaura grāds mūzikā – kompozīcijā un

skaņu produkcijā (*Bachelor of Music – Composition and Sound Production*).

Priekšnesuma daļā Andrejs Mednis frat! Cursica nospēlēja Kristiana Sindinga skaņdarbu klavierēm *Pavasara šalkas*. Akta ietvaros nodziedāja Latvijas Valsts himnu kā arī S!K!K!S! seniores fil! taut! Gundegas Zariņas (korp! Zinta) vadībā Edvarta Virzas / Jāzepa Vītola Latvijas Universitātes himnu (teksts bija ievietots programmas lapiņā). Svētku aktu noslēdza ar *Gaudeamus*.

Akta apmeklētājus pēc tam cienāja ar pīrāgiem, zemenēm un atspirdzinājumiem.

Gundega Zariņa
Laikrakstam „Latvietis“

Latvijas Okupācijas Muzejam 20 gadu jubilejā

Austrālijas ziedojumi no 2013. g. 1. janvāra līdz 2013. g. 30. septembrim

No \$1 līdz \$99

J. Lūks, J. Lindbergs, Melburnas Latviešu biedrība, D. Skulte, J. Kārklīns, V. Zars.

No \$100 līdz \$199

E. un L. Birzulis, T. Ābele, E. Ingēvics, M. un A. Balodis, J. B. Meiers, C. Rubis un M. Elliott, I. Drēziņa, I. Mirovics, M. un J. Paegle, A. Rozīte, Kanberas Latviešu biedrība, Adelaides Latviešu Rokdarbu kopa, A. un S. Miglis, A. Puķe, I. Kalniņš (savu vecāku piemiņai), A. Lodēna, V. Krūmiņa, Sidnejas Latviešu biedrība, Sidnejas latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudze, Adelaides latv. ev. lut. draudze, R. Puisēns (A. Silķēna un L. Ruņģes piemiņai), Brigita Voitkus (sava vīra piemiņai).

No \$200 līdz \$499

A. un D. Dārziņš, L. un Z. Kapeļis, O. Jepson, A. Medenis, N. Neiburga, L. Graudiņa (sava vīra piemiņai), G. Stīpnieks, Brisbanes latv. ev. lut. draudze, Kanberas latv. ev. lut. draudze, Kopziedojums: A. Bičevska bērēs, Kopziedojums: V. Manass bērēs, Džilongas Daugavas Vanagi, S!K!K!S! V. Manass piemiņai.

No \$500 līdz \$999

Adelaides Daugavas Vanadzēs, I. Jaunbērziņa (savu vecāku piemiņai), Dz. Cekuliņa, L. Strunga (draugu velte 80. dz. dienā).

No \$1000 līdz \$1999

Pertas Daugavas Vanadzēs, A. Bļodniece (atzīmējot 18. novembri), Melburnas Daugavas Vanadzēs, Latviešu biedrība Rietumaustrālijā, E. Zaļums (S. Zaļumas piemiņai), Kopziedojums: R. un I. Kleinu bērēs, Kopziedojums: E. Lēmanes bērēs, Kopziedojums: O. M. Rubja bērēs, Kopziedojums: L. Ruņģes bērēs (tēva – kapt. Jāņa Dubulta piemiņai).

No \$2000 līdz \$3999

Pertas Daugavas Vanagu nodaļa,

Melburnas Daugavas Vanagu nodaļa, Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopa, E. Rimšāne.

Bez tam Kanberas Daugavas Vanagu nodaļa Okupācijas muzejam, Partizāņu bunkura maketa ierīkošanai *Nākotnes Namā*, ziedojusi \$9500, papildus jau iepriekš ziedotajiem \$2500. Ar ziedojumiem, iepriekš nenozīmētiem kādam specifiskam mērķim, Bunkura projekta izmaksai pievienojusies arī Melburnas Daugavas Vanagi un Vanadzēs, kā arī Sidnejas Latviešu Biedrības Dāmu kopa. Tā kā šīs organizācijas kopā sedz Partizāņu bunkura maketa izmaksu (\$24 000), šo organizāciju vārdi parādīsies uz plāksnītes, piestiprinātas bunkuram.

Līdz šim Latvijas Okupācijas muzeja 20 gadu pastāvēšanas jubilejas gadā Austrālijas latvieši kā dāvanu muzejam kopā veltījuši \$38 856.

Muzejs piedāvā ziedotājiem iespēju iemūžināt savu vārdu, pieminēt vai godināt sev tuvus cilvēkus gan pamatāmenī, gan goda plāksnē, gan plāksnītēs pie ekspozīciju stendiem vai par ziedotajiem līdzekļiem iekārtotajās telpās, kā arī pieminot muzeju savā testamentā.

Latvijas Okupācijas muzeja motto:
ATCERĒTIES, PIEMINĒT, ATGĀDINĀT

Jāpateicas tiem gaišajiem tautiešiem, kam radās ideja un drosmē, pārvarot neskaitāmus šķēršļus, nezinot, ko nākotne nesīs, pirms 20 gadiem dibināt Latvijas Okupācijas muzeju, kas stāsta par Latvijas un latviešu likteņgaitām zem 50 gadu okupantu varām un ir piemineklis visiem okupāciju upuriem. Pateicoties muzeja darbiniekiem, muzeja nozīme arvien pieaug ne tik Latvijā vien, bet arī pasaules mērogā.

Jāpateicas visiem tiem dāsnajiem ziedotājiem, kas gadu no gada atvēruši savas sirdis un makus, tā nodrošinot

muzeja pastāvēšanu, lai tas varētu stāstīt arī nākamajām paaudzēm par šo psomu Latvijas vēsturē un darīt iespējamo, lai kas tāds nekad nespētu atkārtoties.

Pateicībā,

Ināra Graudiņa
Okupācijas muzeja pārstāve Austrālijā

Published by Sterling Star Pty Ltd
ABN 54053671855

Redakcija / Editorial Office:
Sterling Star
PO Box 6219
SOUTH YARRA, VIC 3141
AUSTRALIA

Tel/fakss: (03) 98273753
redakcija@laikraksts.com
latvietis@netspace.net.au

www.laikraksts.com

Editor: Dr. Gunars Nagels
Associate Editor: Ilze Nagela

Abonēšanas cena drukātam laikrakstam: \$35 par 10 numuriem, \$70 par 20 numuriem vai \$180 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.

Čekus rakstīt uz vārda:
„Sterling Star Pty Ltd“.

Sludinājumu cena: \$5 par 1 cm telpu vienā slejā vienā numurā.

Content and design:
© Sterling Star 2013.
All rights reserved.

Timeklī/Online ISSN 1837-6991
Abonētājiem/Print ISSN 1837-6983

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ne katrā gadījumā atbilst redakcijas viedoklim, un redakcija par tām neuzņemas atbildību. Redakcija patur tiesības manuskriptus un fotogrāfijas rediģēt. Laikraksts honorārus nemaksā.

Redakcijā

Sveicināti, lasītāji!

Jūlija Aleksandrova, rakstot laikrakstā *Vesti* sūdzas (14.08.2013.), ka nabaga Kristīna netiek valsts apmaksātā grupā Latvijas Universitātē mācīties ķīniešu valodu, jo viņas atzīme latviešu valodā, skolu beidzot, bija tikai 50%, un „...Petjas un Taņas nekad nevarēs iegūt augstākās atzīmes, tāpēc, ka neviens krievu, ebreju vai ukraiņu bērns apriori nevarēs apgūt svešvalodu tā, kā tās pārstāvis uzsūc visas garumzīmes un galotnes caur savas mātes latvietes valodu“.

Kādas absolūtas mulķības. Vairākos līmeņos vēl pie tam.

Sākšu ar sevi pašu. Esmu dzimis Austrālijā; mana dzimtā valoda ir latviešu. Pirmā nopietnā saskarsme ar angļu valodu bija tikai bērnu dārzā kādu 5 gadu vecumā. Vidusskolā manas angļu valodas atzīmes vienmēr bija starp labākām klasē. Bet tas nav nekas unikāls. Es pieņemu, ka ir arī daudzas Petjas un Taņas Vācijā vai Amerikā, kuru dzimtā valoda ir krievu, bet kuri vidusskolā ir ļoti sekmīgi vācu vai angļu valodās.

Kāpēc lai tas tā nebūtu Latvijā? Šaubos, vai Latvijas Petjas un Taņas būtu kaut kādā veidā sliktākas par Vācijas un Amerikas Petjām un Taņām. Atšķirība nav Petjās un Taņās, bet gan attieksmē pret tās zemes valodu, kurā dzīvo. Latvijā tiek nicināta latviešu valoda tādā veidā, kā vispār nevarētu iedomāties, ka Vācijā nicinātu vācu valodu, ASV nicinātu angļu valodu vai arī Krievijā nicinātu krievu valodu.

Zīmīgs faktors valodas apguvei ir pozitīvs uzskats par valodu un vēlme to apgūt. Ja Latvijā nebūtu latviešu valodas nīdēju – gan pašmājas, gan kaimiņzemes ietekmē – tad aina būtu savādāka. Lielais skaits krievu valodas skolas uzrādās Latvijā okupācijas laikā, lai veicinātu latviešu tautas apspiešanu un tās valodas nonivelēšanu. Tas ir vedis pie tā, ka Latvijas Petjas un Taņas tikai daļēji dzīvo latviskā vidē. Šīs okupācijas sekas mēs varam likvidēt, sākot ar krievu valodas plūsmu slēgšanu valsts skolās. Lielākais personīgais labums no tā nāks tieši Petjām un Taņām – tās nezaudēs savu dzimto valodu, bet iegūs dzimtās valodas spējas otrā, Eiropas Savienības oficiālā valodā.

Papildus pikantā detaļa šim konkrētam stāstam ir tas, ka Kristīna vēlas par valsts naudu universitātē mācīties ķīniešu valodu, kaut arī ir pārliecinājoši pierādījusi, ka nav dotības uz valodām, jo nav spējusi labā līmenī iemācīties pat tās valsts valodu, kurā dzīvo. Varbūt viņa domā, ka ķīniešu valoda ir tuvāka krievu valodai?

GN

Prezidents Andris Bērziņš Amerikā

Uzrunā ANO Ģenerālo asambleju un tiekas ar latviešiem

Noslēdzot darba vizīti Kanādā un ASV, otrdien, **24. septembrī** Valsts prezidents Andris Bērziņš dienas sākumā tikās ar Baltijas – ASV Brīvības fonda valdes pārstāvi Kimu Deivisu (Kim G. Davis), divpusējā sarunā ar Peru prezidentu Ojantu Umalu (Ollanta Humala) pārrunāja abu valstu ciešākas sadarbības iespējas, piedalījās Polijas

Republikas prezidenta Bronislava Komarovska (Bronislaw Komorowski) rīkotā daudzpusējā diskusijā par Austrumu partnerības aktualitātēm Ukrainas kontekstā, sagaidot novembrī Viļņā paredzēto Lietuvas prezidentūras ES samitu, kā arī teica uzrunu

FOTO: Latvijas Valsts prezidenta kancelejas Preses dienests

No kreisās: Latvijas goda konsuls Ņujorkā Daris Dēliņš, Lusīna Dēliņa, Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš un Latvijas goda konsuls Melburnā Jānis Roberts Dēliņš.

ANO Ģenerālās asamblejas 68. sesijā.

Dienas noslēgumā Valsts prezidents tikās ar latviešu diasporu Latvijas pārstāvniecībā Ņujorkā, Latvijas Republikas vēstnieka ANO Ņujorkā Jāņa Mažeika rīkotajā pieņemšanā par godu Valsts prezidentam. ■

Lai atzīmētu Latvijas Republikas 95. gadskārtu, LR goda konsuls Melburnā Jānis Roberts Dēliņš izrāda Andreja Ēķa un Aigara Graubas filmas

Dream Team 1935 (Sapņu komanda 1935)

svētdien, 2013. g. 10. novembrī, pulksten 16:00,

Rivoli Cinemas, 200 Camberwell Rd., East Hawthorn.

Dream Team 1935 starptautiskās filmas versija ir angļu valodā.

Biļetes: \$15. Pensionāriem un studentiem: \$12. Bērniem līdz 15 gadiem ieeja bez maksas.

Biļetes jārezervē un par tām jāsamaksā **līdz 6. novembrim**. **Biļešu skaits ir ierobežots**. Samaksātās biļetes varēs saņemt pie kases filmas izrādes dienā.

Biļešu rezervācija: pa tālruni 9499 6920, pa epastu latcon@ozemail.com.au vai pa pastu. Čeki rakstami uz Consulate of Latvia vārda. Konsulāta adrese: PO Box 23, Kew. Vic. 3101.

www.dreamteam1935.com

Pulcēsimies Melburnā!

Gada nogale būs aktivitātēm piepildīta

Šī gada nogalē starp **26. un 31. decembrī** Melburnā notiks īpaši svētki – apmācību kursi diriģēšanā, dziedāšanā un daiļamatniecībā, un tautas deju un dziedāšanas sarīkojumi. Doma šos kursus un sarīkojumus rīkot ierastajā Kultūras dienu / Jaunatnes dienu laikā radās daļēji tāpēc, ka neparedzētu iemeslu dēļ šogad iecerētās Jaunatnes dienas Melburnā nenotiks.

Tomēr Melburnā tai laikā būs rošība. Melburnas tautas deju kopas *Ritenītis* vadītāji pārcēla savus iepianotos jubilejas svētkus uz paredzēto Jaunatnes dienu laiku.

Turklāt, neatkarīgi no *Ritenīša* plāniem, bija radušās domas par diriģēšanas kursiem, kā arī par daiļamatnieku darbnīcu.

Projektu veidotāji pārrunās nolēma notikumus apvienot. Kopējā programma tika saskaņota, dodot iespēju interesentiem piedalīties visos sarīkojumos unursos.

Diriģēšanas un dziedāšanas saiets

No **26. līdz 31. decembrim** notiks Diriģēšanas un dziedāšanas saiets, kurā būs iespēja papildināt zināšanas par diriģēšanu, kā arī iespēja kopā mācīties par kora vokālām lietām. Aicināti piedalīties visi, kuriem interesē diriģēšana un kuri mīl dziedāt. Semināru vadīs Latvijas Dziesmu svētku virsdiriģents un šī gada kora karos pirmās vietas ieguvēja vīru kora *Gaudeamus* diriģents, arī šī gada Dziesmu un deju svētku Noslēguma koncerta mākslinieciskais vadītājs **Ivars Cinkuss**. Saieta kulminācijā, 29. decembrī, būs koncerts, kurā diriģenti un dziedātāji tiks lietā iegūto pieredzi. Koncertam sekos saviesīgs vakars ar sadziedāšanos un dejošanu. Ivars Cinkuss ar savu kundzi **Loriju Vudu** (no Čikāgas piecīšiem), dziedās un saspēlēs ar pazīstamiem Austrālijas latviešu mūziķiem.

Tautas deju kopas „Ritenītis“ 60 gadu pastāvēšanas jubileja

Šogad Melburnas tautas deju kopai *Ritenītis* piepildās 60 darbības gadi, un savu jubileju *Ritenītis* atzīmēs ar plašu tautas deju uzvedumu un jubilejas balli. Uzvedumā piedalīsies tautas deju ansamblis no vairākām Austrālijas pavalstīm. Tautas deju uzvedums notiks **28. decembrī** un jubilejas balle būs Vecgada vakarā.

Daiļamatnieku darbnīca

Paredzēta arī ir Daiļamatnieku darbnīca ar vietējiem daiļamatniekiem. Darbnīcā notiks trejdesiņu gatavošana, rotu kalšana, koka darbi, izšūšana, draudzības siksnīņu aušana un tautisko lellīšu gatavošana.

S a g a i d ā m s plašs dalībnieku un skatītāju skaits jaunos svētkos ar izcilām personām

no Latvijas un Austrālijas. Tuvāka informācija sekos presē.

Ar jautājumiem var sazināties ar atsevišķo sarīkojumu koordinatoriem: Diriģēšanas/dziedāšanas saiets – **Anita Andersone** (03 9867 2070) *Ritenītis 60* – **Markus Draguns** (03 9889 1244 vai 0439392475) Daiļamatnieku darbnīca – **Ilze Švarca** mail@vasara.com.au

Anita Andersone
Laikrakstam „Latvietis“

Ivars Cinkuss.

Tautas deju kopa „Ritenītis“.

Nu jau pāri diviem miljoniem!

Latvijas Bērnu fonda darbība

Šodien ir piektdiena un **13. septembris**. Ja kādreiz to uzskatīju par dienu, kad kaut kas neveiksies, tad šoreiz tas ir pavisam otrādi. Atkal esmu uzaicināta uz Latvijas Bērnu fonda (LBF) biroju, kur man Amerikas Latviešu Apvienības (ALA) vārdā būs jāpasniedz atbalsts septiņām latviešu daudz bērnu ģimenēm. Šoreiz man lī-

dzi nāk māsa Mundrīte ar pilnu koferi mīksto rotaļlietiņu, kuras viņa gatavo pati.

Sākums ir nolikts uz diviem pēc pusdienas, un pusdivos pie mūsu durvīm apstājas automašīna un izskatīgs, laiņš jauneklis uzskrien pie mums dzīvoklī un paņem smago koferi. Aizved mūs kā daždien svarīgas personas, un tur koferi atkal uznes augšā. Tur saaicinātas septiņas ģimenes, bet mēs esam ieradusies mazliet pirms laika.

Kā vienmēr mūs mīļi sagaida viceprezidente Vaira Vucāne kundze un ievēl LBF vadītāja Andra Bērziņa birojā, jo vēl jāpagaida uz pāris ģimenēm.

ALA *Sadarbība ar Latviju* (SAL) nozares vadītājs, sirds un dvēsele Ēriks Krūmiņš jau iepriekš man atsūtījis informāciju, un tagad es zinu, ka ar šo sūtījumu ALA palīdzība Latvijas ģimenēm, 1994. gadā iesāktais pro-

Turpinājums 12. lpp.

Diasporas diskusija Saeimā

Lai veidotu saliedētu nāciju, jāraugās pāri valsts robežām

Aizvien lielāka daļa mūsu valstspiederīgo dzīvo un arī nākotnē dzīvos ārzemēs. Tāpēc, lai veidotu saliedētu nāciju, ir jāraugās pāri valsts robežām diasporas virzienā. Šī ir viena no būtiskākajām atziņām, kas pirmdien, **30. septembrī**, izskanēja seminārā-diskusijā *Diasporas interešu pārstāvēšana izcelsmes zemēs*, uzsvēra Saeimas Sabiedrības saliedētības komisijas priekšsēdētājs Ilmārs Latkovskis.

Arī Īrijā, tāpat kā Latvijā, jautājums par lielo skaitu ārzemēs dzīvojošo valstspiederīgo ir ļoti aktuāls. Pusei Īrijas diasporas pārstāvju ir augstākā izglītība, un tas apliecina – nabadzības spiesti neaizbrauc tikai mazkvalificēti cilvēki. Arī Latvijas ziemeļu kaimiņvalsts Igaunijas diaspora kļūst arvien lielāka, kas parāda – situācija nav unikāla un tikai negatīvi vērtējama. Savukārt Francijas parlamentā turpmāk būs deputāti – diasporas pārstāvji, atskatoties uz ārzemju viesu pausto šīsdienu diskusijā, akcentē I. Latkovskis.

Arī Igaunijas parlamentā tiek uzsvērtā vasaras nometņu diasporas bērniem būtiskā nozīme nācijas saglabāšanai, kas Latvijas gadījumā ir kopīgas vasaras nometnes diasporas un Latvijas bērniem. Tas būtu jāņem vērā gan Latvijas valdībai nākamā gada valsts budžeta veidošanā, gan mūsu valsts integrācijas politikas veidotājiem, norāda komisijas priekšsēdētājs, akcentējot, ka diasporas un Latvijas bērniem un jauniešiem ir kopīga nākotne, valsts un nācija.

Savukārt Ārlietu komisijas priekšsēdētājs Ojārs Ēriks Kalniņš diasporas pārstāvniecības jautājuma kontekstā diskusijā uzsvēra, ka tieši pilsoņi ir mūsu valsts bagātība, un fakts, ka ne visi dzīvo Latvijā, ir priekšrocība. Ārzemju latvieši ir ļoti daudz sasnieguši savās mītnes zemēs – viņi ir līderi biznesā, zinātnē un kultūrā, viņiem ir zināšanas, pieredze un kontakti, kurus varam izmantot Latvijā, sacīja komisijas priekšsēdētājs.

Latvijai ārvalstīs ir vairāki desmiti diplomātisko pārstāvniecību, un mūsu valsti pārstāv virkne diplomātu un goda konsulu. Tomēr vieni paši mēs nevaram komunicēt pasaules mērogā, tāpēc ikviens latvietis, kas atrodas ārzemēs, ir mūsu valsts diplomāts, savā runā sacīja O. Ē. Kalniņš, uzsvērot, ka patriotisms nebeidzas pie Latvijas robežas.

Sodien, globalizācijas laikmetā, varam runāt par globālo latvieti, sacīja komisijas priekšsēdētājs un vienlaikus uzsvēra – tomēr, ņemot vērā demogrāfisko situāciju Latvijā, mūsu valsts mērķis aizvien ir radīt apstākļus, lai ikviens tautietis, kurš vēlas, var atgriezties savā zemē.

Saeimas Preses dienests

Pielikums

Atgriežoties dzīvoklī pēc diasporas

Diasporas seminārs.

interesešu pārstāvēšanas semināra Latvijas Saeimā (kurā arī piedalījās LAAJ priekšsēdis Pēteris Strazds) es iegriezos pārtikas veikalā *Top* uz Tērbatas un Lāčplēša ielas stūri. Pie kases man priekšā stāvēja nēģeris ar saviem pirkumiem. Es domāju pie sevis, vai šim cilvēkam būs jāpalīdz ar tulkošanu. Nekā! Viņš visu nokārtoja skaidrā un labā latviešu valodā. Jautāju viņam (latviski),

no kuras zemes viņš nāk. Viņš atbildēja, ka no Nigērijas, bet dzīvo Latvijā jau 12 gadus. Viņš gāja prom tad, kad es tiku pie kases. Kasiere skatījās uz mani ar lielu smaidu un ar gandarījuma sajūtu teica: „Nu, lūk, tā. Daži citi šeit ir veselu mūžu nodzīvojuši un vēl nav iemācījušies latviešu valodu“.

Aldis Putniņš
Laikrakstam „Latvietis“

Kooperātivam ir nauda ko

Aizdot

4.50% 5.81%

gadā pirmā gadā

„Comparison Rate“

uz jauniem aizdevumiem nodrošināti ar pirmo obligāciju pirmā gadā maksājiet pazemināto likmi 4.50% gadā un pēc tam aizdevums pāriet uz mainīgo likmi, pašlaik ir 5.90% gadā

Salīdzinājuma likme "Comparison rate" ir 5.81% gadā. Bāzēts uz \$150,000.00 aizdevuma uz 25 gadiem ar izdevumiem \$900.00 kopsummā.

Uz aizdevumiem var būt izdevumi un valdības nodevas. Pilnīgus aizdevuma noteikumus pieprasiet mums:

**Latviešu
Kreditkooperatīvs
Austrālijā**

Tālrunis

1300 658 528

E-Pasta adrese:

lacc@latviancredit.com.au

Timekļa adrese:

www.latviancredit.com.au

Australian Credit Licence 247391

LS016-09/13

Gruzijā atzīmē latvieša radītā muzeja 100 gadu jubileju

Tā ir arī Jūlija Straumes jubileja

Gruzijā strādājošais latviešu izcelsmes mākslinieks Jūlijs Straume bija liels gruzīnu un citu Kaukāza tautu lietišķās mākslas priekšmetu cienītājs.

Kad 1908. gadā viņš kļuva par Kaukāza mājsaimniecības komitejas māksliniecisko vadītāju, sākās ļoti rūpīgs un mērķtiecīgs meklēšanas un uzkrāšanas darbs. No visiem Gruzijas novadiem tika savākti tautas meistaru gatavoti priekšmeti, kuri no praktiskiem darba rīkiem, virtuves traukiem, apģērba dekoratīviem priekšmetiem un juvelieru izstrādājumiem pārvērtās par paraugiem, kuri tika piedāvāti amatnieku un meistaru darbnīcām ar mērķi pārvērst tos par precēm, stimulējot tirdzniecību un maiņu, veicināt prasmju un meistarības līmeņa augšanu un to izplatīšanos.

Pats Jūlijs Straume nebija vienaldzīgs pret kaukāziešu paklājiem un tepiķiem, kuri kalnu cilvēku ikdienā nebija luksusa priekšmeti, bet izpildīja ļoti praktiskas sadzīves funkcijas, kalpojot gan par galdu, gan par grīdu,

gan par gultu visai ģimenei. Šajos paklājos ir fantastiska dažādība un pat filozofija, zīmējumi, ornamenti, tematiskas bildes, krāsas – visam tam ir ļoti konkrēta funkcija, specifika, un pēc zīmējuma var atpazīt atsevišķus rajonus un apgabalus. Šodien mēs varam sajūsmināties par pacietību un prasmi, ar kuru strādājis mūsu tautietis, nokopējot gandrīz 500 dažādus tepiķu metus. Gruzijas tautas un dekoratīvās mākslas muzejā tie ir saglabāti un iet Muzeja zelta fondā.

2013. gada 29. septembrī Gruzijas tautas un lietišķās mākslas muzejs svin savus 100 gadus. Kopā ar Muzeja jubileju tā ir arī Jūlija Straumes jubileja, jo pirmo Kaukāza mājsaimniecības komitejas dekoratīvās mākslas ekspozīciju izplānoja un izveidoja Jūlijs Straume, un tā tika atklāta 1913. gada 29. septembrī Komitejas telpās.

Tautas un dekoratīvās mākslas muzejs atrodas jaunās telpās un ir izvietots vecpilsētā – Dadiani ielā Nr. 28. 2013. gada 29. septembrī tiks atklāta jubilejas ekspozīcija, un tās galvenā tēma – Jūlija Straumes ieguldījums šī Muzeja tapšanā un vēsturē.

Gruzijas latviešu biedrība *Ave Sol!* daudzus gadus ir pētījusi Jūlija Straumes mantojumu un ir sadarbojusies ar Muzeju. Ir publicēti daudzi raksti gan par Muzeja darbu, gan par Jūliju Straumi. Arī šai brīnišķīgajai jubilejai ir veltīti raksti latviešu, krievu un gruzīnu valodā.

Bija plānots iekļaut Muzeja apmeklēšanu Latvijas kultūras ministres vizītes protokolā, bet sakarā ar mūsu ministres demisiju, mēs gaidīsim Gruzijas kultūras ministrijas darbiniekus. Un galvenais viesis būs Latvijas vēstniece Elita Gaveles kundze, kura atbalsta visas Latviešu biedrības aktivitātes, kas saistītas ar latviešu atstātā mantojuma izpēti un saglabāšanu.

Pēc likteņa sakritības arī Latvijā 9. oktobrī pieminēs Jūlija Straumes vārdu: Lekciju ciklā *Klasiskās vērtības*, kas notiek Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā, Imants Laviņš lasīs lekciju *Austrumu motīvi Jūlija Straumes daiļradē*.

Regīna Jakobidze

Gruzija, Tbilisi

2013. gada 27. septembrī
Laikrakstam „Latvietis“

Jūlija Straumes portrets; muzeja eksponāts.

Gruzijas latviešu biedrības „Ave Sol!“ cilvēki, kuri piedalījās Jūlija Straumes darbu ekspozīcijas atklāšanā Muzeja jubilejas notikumos.

Diasporas dalībnieku viedoklis par Dziesmu svētkiem

Eiropas Latviešu apvienības aptauja

Līdz 2013. gada 15. septembrim Eiropā ārpus Latvijas dzīvojošiem XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku dalībniekiem bija lūgums piedalīties Eiropas Latviešu apvienības (ELA) rīkotajā aptaujā, kas bija pieejama interneta vietnē www.visidati.lv. Aptaujas mērķis bija izziņāt diasporā dzīvojošo dalībnieku viedok-

ļus par aizvadītajiem svētkiem, kā arī noskaidrot viņu viedokli saistībā ar 2015. gadā plānotajiem Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkiem Beļģijas Karalistes galvaspilsētā Briselē. Apkopotie rezultāti iegūti, izmantojot anketēšanas metodi. Tika sagatavota anketa ar 19 jautājumiem, no kā 13 jautājumi skāra aizvadītos svētkus, savukārt 6 – 2015. gadā plānotos Dziesmu svētkus. To aizpildīja 112 respondenti (89 sievietes un 23 vīrie-

ši), no kuriem kordziedāšanu pārstāv 69,6%, bet dejošanu – 30,4%.

No aptaujā iegūtajiem rezultātiem secināms, ka lielākā daļa respondentu ar XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku norisi bijusi apmierināta, novērtējot šo svētku rīkošanu un izdošanos ar atzīmi 8 (10 ballu sistēmā). Arī ar diasporas koru un deju kopu uzņemšanu lielākā daļa respon-

Turpinājums 7. lpp.

„Nama labad“

Iemīļotais Melburnas Latviešu nama sarīkojums

Svētdien, 20. oktobrī, plkst. 14.00 Melburnas Latviešu namā, kā jau varbūt esat pamanījuši reklamās, notiks gadskārtējais Melburnas Latviešu nama

kooperatīva (MLNK) un Dāmu kopas sarīkojums *Nama labad*.

Nams ir bijis arvien un turpina būt mūsu pulcēšanās vieta, latviskās apziņas un latviešu valodas stiprināšanas vieta. MLNK ir pateicīgs par ziedojumiem, jo ar jūsu atbalstu, varam namu uzturēt. Gandrīz katru gadu Nama valde rīko sarīkojumu *Nama labad*, lai pastāstītu par notikušo un par nākotnes plāniem.

Kas tad šogad notiks *Nama labad* sarīkojumā?

MLNK valdes priekšsēdis Kārlis Kasparsons ziņos par Nama patreizējo vispārējo stāvokli, un tiks sniegta

informācija par Nama jaunajiem īrniekiem, par Namā jau veiktajiem un vēl paredzētajiem Nama uzlabošanas un remontu darbiem, kā arī par čaklo kafejnīcas *Rīga* dāmu darbu.

Jau vairāk nekā gadu Melburnas Latviešu namā Petrasa un Gitas Nestecku gādībā, draugiem arvien atsaucīgi piepalīdzot, darbojas *Kino klubīņš*. Petras Nesteckis pastāstīs par *Kino klubīņa* darbību un izrādīs dažus kadrus gan no jau rādītām, gan vēl nerādītām filmām, kā arī noskatīsies īsfilma par XXV Dziesmu un XV Deju svētkiem.

Nav jau iedomājams *Nama labad* sarīkojums bez Austrālijas latviešu teātra (ALT); šoreiz Ievas Kainas režijā sagatavoto skice – par Dziesmu svētkiem.

Nestecku ģimene sniegs priekšnesumus, nodziedot vairākas dziesmas, kā arī novadot kopdziesmas.

Protams, nav aizmirstas pusdienas – tradicionālie skābie kāposti ar desiņām, glāze vīna, kūkas un kafija, un, kā vienmēr, Roksijas Reiteres sa-

Kārlis Kasparsons „Nama labad“ sarīkojumā 2010. gadā.

gādātā bagātīgā loterija.

Ieejas cena: \$25 (cenā iekļautas siltas pusdienas, vīna glāze, kūka un kafija).

Pieteikšanās līdz ceturtdienai, 17. oktobrim pie K. un Z. Kasparsoniem, tālr.: 9850 1248

Priecāsimies par jūsu atbalstu!

Nāciet, gaidīsim jūs!

MLNK Valde

„Nama labad“ sarīkojuma apmeklētāji Melburnas Latviešu namā 2010. gadā.

Viedoklis par Dziesmu svētkiem Turpinājums no 6. lpp.

dentu – 64,3% – ir apmierināti. Kā norāda respondenti, pašiem aizvadīto svētku dalībniekiem ir bijis nedaudz problemātiski apmeklēt citus šo svētku pasākumus (46,4% norāda, ka būtu vēlējušies, lai citi svētku pasākumi viņiem būtu pieejamāki; 18,8% atbild, ka pieejamība bijusi laba; savukārt 26,8% atzīst, ka citi pasākumi svētku laikā viņiem nav bijuši pieejami). Pārsteidzoši, bet liela daļa respondentu (22,3%) atzīst, ka Dziesmu svētku laikā sniegtā informācija par viņu pārstāvēto kopu (piemēram, gājiena laikā, kad tā tika pieteikta) nav bijusi precīza.

Interesantas un pārdomas rosino-

šas atbildes saņemtas uz jautājumiem saistībā ar 2015. gadā plānotajiem Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkiem Briselē. Šo svētku organizēšanas ideju atbalsta 87,5% respondentu, neatbalsta – 1,8%, savukārt pašlaik nav viedokļa 10,7% respondentu. Ļoti līdzīgas atbildes saņemtas uz jautājumu par respondentu gatavību piedalīties Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkos (84,8% piedalītos, 1,8% nepiedalītos, bet 13,4% pašlaik nav sava viedokļa). Uz jautājumu, vai Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkiem 2015. gadā jābūt fokusētiem uz latviešu publiku (gan dalībnieku, gan repertuāra izvēles ziņā), lielākā daļa jeb 60,7% respondentu atbild, ka nebūtu vis, jo šiem svētkiem būtu jāuzrunā plašāka auditorija. 30,3%

respondentu atbild, ka 2015. gadā plānotajiem svētkiem būtu jāfokusējas uz latviešu publiku, savukārt 8% respondentu nav viedokļa. Ir konstatējams, ka lielākā daļa respondentu (79,5%) būtu ieinteresēti piedalīties citos pasākumos, kas saistīti ar Latvijas prezidentūru Eiropā 2015. gada 1. pusē (3,6% nav ieinteresēti piedalīties, bet 17% respondentu nav viedokļa).

Kopumā secināms, ka diasporā dzīvojošie latviešu dziesmu un deju kopu dalībnieki labprāt piedalītos Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkos, ja būtu tāda iespēja.

Informāciju sagatavoja:

Lāsma Ģibiete
Eiropas Latviešu apvienības
komunikāciju referente

Latviešu fotogrāfi piedalās izstādēs Melburnā

Atkal skatāmas Sandras un Roberta Birzes fotogrāfijas

Piektdien, 4. oktobra vakarā *Hogana galerijā Melburnā (Hogan Gallery, 310 Smith Street, Collingwood)* bija sanācis krietns pulks ļaužu – radi, draugi un paziņas, lai apskatītu desmit fotogrāfu izstādītos jaunākos darbus. Tika atklāta jauna *Acumirklīgā kolektīva 2013 (Momentary Collective 2013)* izstāde.

Izstāžu zālē bija dzirdama priecīga čalošana, draugu atkalredzēšanās prieks. Starp viesiem bija arī daudz latviešu, un tas nav pārsteigums, jo divi no fotogrāfiem ir Melburnā labi pazīstamie latvieši **Sandra** un **Roberts Birze**.

Kopā ar šo fotogrāfu grupu Sandra un Roberts jau piekto gadu rīko gadskārtējās izstādes. **Roberts** stāsta: „Ir tāds mazs kodols – kādi trīs, četri no mums, bet pārējie dalībnieki mainās katrā izstādē.“

Sandrai Birzei šajā izstādē ir trīs darbi, Robertam Birzem – seši. Sandras fotogrāfijas ir melnbaltas, Roberta – krāsainas.

Par šo jauno izstādi Sandra priecājas: „Man vienmēr ļoti patīk izstādes iekārtošanas process, un jāsaka, ka ir bijuši gadījumi, kad tu gribi kaut kā citādāk izlikt darbus, bet šoreiz viss tik labi *salikās*.“

Vienā no Sandras fotogrāfijām ēka ir mākoņa ieskauda, šķiet mākonis ir arī ēkā un pa logiem spraucas ārā. Jautāju: Kā Tu šai bildē dabūji šo mākonī?

Sandra: Šis Tulūzas skats ir uzņemts ar dubultekspozīciju: pirmajā bilde, ko *uzknipsēju*, bija tikai katedrāle, un pēc tam man bija jāgaida kādu pusi dienas, līdz kamēr debesīs parādījās tādi mākoņi, ko gribēju uzņemt virsū.

Ilze: Vai Tu fotografējot lieto statīvu?

S.: Nē, turēju rokās. Tātad, tas viss notiek fotoaparātā; *Holga* ir tāds aparāts, tikai viena blende (aperture) un viens ekspozīcijas ilgums (shutter speed). Tātad neko nevar dabūt pavisam nepareizi.

Vienkārši jāskatās, no kuras puses ir gaisma, lai nespīd, bet, protams, var arī to nedarīt, *šaut* arī jebkurā gaismā, bet tad būs pilnīgi cits efekts. Luvras skats ir īpašā gaismā, tur es vienkārši gaidīju to momentu; sevišķi ilgi es tur nebiju, bet tas moments parādījās.

I.: Vai šai izstādē visi Tavi darbi ir šī gada?

S.: Jā, šie visi ir jauni, tikko uzņemti, kad mēs bijām Eiropā un, gatavojoties Dziesmusvētkiem, pa ceļam bijām Francijā – Tulūzā un Parīzē.

I.: Te ir fotogrāfija no Alūksnes. Kad bijāt Alūksnē?

S.: Alūksnē bijām Jāņos; mēs svinējām visskaistākos Jāņus, kādus es savā mūžā esmu piedzīvojusi. Alūksnes ezers – žēl, ka šī bilde ir melnbalta – ir īpašs, tas būtu jābildē krāsās, jo tas pats maina krāsu, atkarībā no debesu krāsas.

Man patīk darbos izteikt kaut ko garīgu, dvēselisku; es meklēju arvien kaut ko, es īsti nezinu, kā to sajūtu, noskaņu nosaukt – kaut kas ārpus laika, kaut kas pārdabisks. Īpaši man patīk kaut kas tāds, kas dod miera sajūtu vai arī kaut ko tieši pretēju. Šoreiz viss trīs manas bildes ir diezgan mierīgas.

I.: Manuprāt, tās ir ļoti stabilas, ko īpaši uzsver centrālā kompozīcija visos darbos. Lai arī mākoņi un ūdens – kustīgi elementi, bet darbi kopumā ir ar tādu izteiktu stabilitātes sajūtu.

S.: Ar fotogrāfijām ir tā, ka tās vai nu iznāk, vai neizdodas, bet es katrā gadījumā turpināšu fotografēt, cik vien man būs iespēja to darīt.

* * *

Roberta darbi ir tūdaļ labajā pusē pie ieejas galerijā un uzreiz labi pamanāmi. Es tos ieraudzīju jau no ielas, nākot uz galeriju. Tie izceļas starp kolēģu fotogrāfijām un ne tikai tādēļ, ka ir krāsaini. Darbi ir ar pārdomātu kompozīciju, krāsu toņi gleznieciski; kaut zinu, ar cik lielu laiku un darba piepūli tie radīti, uzlūkojot tos jūtams atmosfēras vieglums, pat gaisīgums.

FOTO Sandra Birze

Sandra Birze. „Une petite jetée dans Alūksne“.

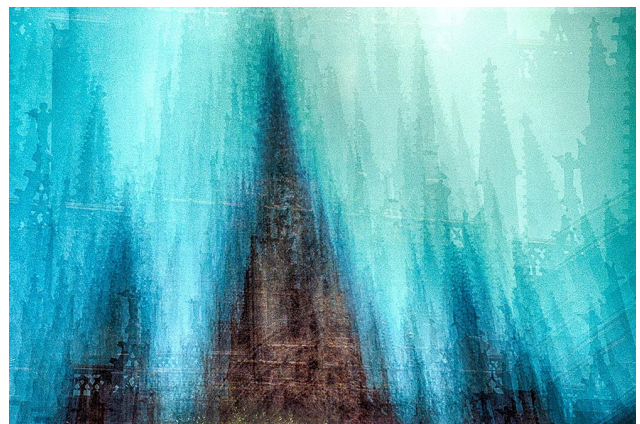

FOTO Roberts Birze

Roberts Birze. „Barcelona Cathedral“.

Jautāju Robertam: Vai Tev visi darbi šajā izstādē ir jauni?

Roberts: Izņemot vienu, pārējie pieci ir šī gada – jauni. Visi darbi ir uzņemti ar multiekspozīciju, t.i., 32 ekspozīcijas uz vienu kadriņu. Jātēmē ar gaismu, jo skenējot jāņem vērā gaismas un ēnas, un tad tos blendē kopā, iegūstot, lūk, šādu kadru. Viens darbs ir no 2009. gada Melburnas ielas pilsētas skatiem. Pārējie pieci uzņemti mūsu šī gada Eiropas ceļojuma laikā.

Esmu izstādījis trīs Barselonā uzņemtas bildes. Es nezinu, vai šie arhitektūras objekti ir vēsturiski ļoti nozīmīgi, bet man tie šķita ļoti interesanti un piesaistīja manu uzmanību. Te ir fotogrāfija no Luvras Parīzē, kā arī skats uz Rīgu Doma baznīcas virzienā no Pēterbaznīcas torņa.

I.: Viena no fotogrāfijām, kurā redzami Barcelonas Katedrāles torņi ir Tev neparastāka. Bez vienkārša arhitektūras objekta – torņiem – šim darbam ir arī tāda nedaudz mistiska noskaņa; melnie, dažāda augstuma torņi gandrīz vai iegrīst tumši zilajās debesīs. Šīs fotogrāfijas izskatās kā darbi akvareļa tehnikā.

R.: Jā, ar šo multiekspozīciju man izdevās panākt šo efektu.

I.: Kad paredzēta nākamā izstāde, kurā piedalīsities?

Turpinājums 13. lpp.

Durvis tumsā izved gaismā

Kallenas Kučeras darbi RMIT galerijā

Vēl līdz **19. oktobrim** RMIT galerijā skatāma savdabīgu darbu izstāde. Izstādes nosaukums ir *Durvis tumsā* (*The Door in the Dark*). Te aplūkojama darbu izlase no

FOTO Gumārs Nāgels

Kallenas Kučeras darbi.

Kanninghama Daksa (Cunningham Dax) kolekcijas, kas kopumā sastāv no vairāk nekā 15 000 mākslas darbiem. Darbu autori ir cilvēki, kas pārcietuši garīgas slimības un psiholoģiskas traumas. Ar mākslas darbu palīdzību tiek meklēts līdzsvars, skaidrība un pašapliecinājums.

Izstādē piedalās melburniešiem pazīstamā māksliniece **Kallena Kučera**. Nevienu neaizvainojot, gan jāsaka, ka Kallenas darbi ir pavisam citā līmenī nekā pārējie izstādē redzami. Mākslinieces pārlicināšanā profesionalitāte kārtējo reizi tiek apliecināta ar te izstādītajām četrām fotogrāfijām. Tie ir četri liela izmēra darbi. Tie uzrunā spēcīgi un ļoti pozitīvi. Tēlaini izsakoties, gaismas uzvara pār tumsu. Māksliniece lieliski tiek galā ar kompozīciju, ar tumši-gaišo laukumu līdzsvaru.

Var tik apsveikt Kallenu par viņas darbiem un izteikt vēlēšanos drīzumā atkal skatīt viņas darbu solo izstādi.

Ilze Nāgela

Laikrakstam „Latvietis“

Miķeļi. Apjumības. Appļāvības.

Visbagātākā gadalaika svētki

Rudens saulgriežu laiks no **21.- 29. septembrim**. Svētku latviskais nosaukums – apjumības jeb appļāvības. Apjumības bijušas nerātni svētki – kā jau auglības svētkiem pienākas. Arī tautas ticējumu par Miķeļiem ir daudz: *Ja Miķeļos silts lietus līst, būs mīksta ziema; ja ozoliem vēl zīles, tad būs dziļi Ziemassvētki; ja atrod riekstu jumī, otrs kodols jādod draugam, tad mežā nepazudīsi (jumis ir katrs dubultauglis); ja jumī ēd, tad diviņi dzimst; jumja vārpu vajagot glabāt aiz klēts sijās, tad tur guļot klāt pūķis, kas velk bagātību klēī.*

Ar Miķeļu rituāliem ļaudis ir centušies nodrošināt labvēlīgu nākamo gadu. Miķeļa dienā sākas zemes guļas laiks. Latviešu pagāniskais rituāls bija jumja ķeršana (labību pļāva no malām uz vidu, atstājot mazu saliņu). Pēc Miķeļdienas sākas veļu laiks. Kurzemes hercogistes baznīcas likumu krājumos minēts, ka mācītājiem jāraugās, lai latviešu zemnieki nepiekoptu *dvēseļu mielošanu*. Mūsdienu latvietim no apjumībām ir palikusi laikam tikai viskošākā un skaļākā svētku daļa – Miķeļdienas gadatirgus, un tie Rīgā jau ir kļuvuši par tradīciju.

Sestdien, **28. septembrī** Doma laukums greznojās rudens krāsās, un saimnieki lepojās ar padarītā darba augļiem. Visam pāri skanēja mūzika, pūta ragi, dimdēja dejojāju soļi un neatslābstošu skatītāju interesi skatuvei piesaistīja trīs aktieri: Marija Bērziņa, Armands Kaušelis un Marģers Eglinskis. 292 tirgotavās andele gāja no rokas.

Šoreiz nopietni apstaigāju visus tirgotājus un ievēroju arī jaunumus sortimentā un noformējumā. Personīgi es beidzot tiku skaidrībā par smiltsērķšķu sulu; pirmajā vietā iecēlu un slavīnu zemnieku saimniecības *Smiltsērķšķis* no Saldus novada ar mehānisko spiedi spiesto sulu ar oriģinālo noformējumu un firmas zīmi! Latvieši var! Vēl ļoti skaista, ekskluzīva un noteikti arī ļoti garšīga bija *Zelta zaptē* produkcija, tiesa gan arī par *zelta* naudu. Pie daudzām tirgotavām stāvēja garas rindas; liela interese bija par sieriem, kaņepju sviestu, kūpinātām vistām. (Te nu latviešu uzņēmējam vajadzētu painteresēties, kuru pārtikušo Eiropas valstu iedzīvotāji brauc uz kaimiņzemēm pēc karsti kūpinātām visticām!)

Visa pārtikas tirdzniecība bija organizēta svētku variantā, ne kā ikdienas tirgū, bez sevišķas daudzveidības – no rudens veltēm bija nopērkami āboli, bumbieri, paradīzes āboliņi, plūmes, avenas, sīpoli, ķiploki, tomāti, gurķi, garšaugi un ķirbji. Ķirbji šajā gadatirgū dominēja! Maize, gaļas kūpinājumi, auksti un karsti saldējumi, visādi našķi, kūpi-

FOTO Aina Galīte

„Zelta zaptē“ mini burciņās.

FOTO Aina Galīte

Rudens bagātības.

nātas zivis un vēl – *Zaļais siers*, tas nu ir ko vērts! Piparkūkas dažāda izmēra, formas, bet visas tik ļoti izgreznotas ar daudzkrāsainu glazūru. Ļoti ceru, ka kādreiz varēs nopirkt arī īstu piparkūkas sirdi! Amatnieku izstrādājumu bija ļoti daudz, un, manuprāt, šoreiz pēc tradicionāli latviskiem darinājumiem varēja spriest, ka esi nokļuvis latviešu gadatirgū.

Tai pat laikā uz skatuves viens pēc otra mainījās dejojāji, pūtēji un folkloras kopas. Uzskatu, ka skatuves *programmas nagla* bija *EcoCatering* pavāru meistarstīki! Sefpavāra Riharda Frīdenberga Krastiņa pavāršova priekšnesums bija vienkārši *exelent!* Visu cieņu jaunā, atraktīvā un komuni-

Turpinājums 15. lpp.

„Agresīvā nacionālisma, rasisma un šovinisms novēršana“

Vinetas Poriņas runa

Vinetas Poriņas runa EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja (ODIHR) cilvēktiesību pasākumā Varšavā (23.09.13.) sesijā „Agresīvā nacionālisma, rasisma un šovinisms novēršana“.

Vēlos atbildēt uz jautājumu: „Vai ir labās prakses piemēri sadarbībai starp valsts, pašvaldību pārstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, kuras rezultātā ir notikusi ekstrēmā nacionālisma un ksenofobijas veiksmīga ierobežošana?“. Mana runa būs atbilde uz šo jautājumu par labās prakses piemēru un Latvijas pieredzi.

Pēdējos gados arvien apjomīgāks kļūst ekstrēmā nacionālisms, pat šovinisms Krievijā pret cittautiešiem, kuri nav krievi, jo īpaši – pret Kaukāza reģiona un Āzijas pārstāvjiem u.c. Piemēram, nesen bija ziņa, ka Krievijas pilsētā Saratovā antikaukāza aktīvistu sabiedrisko transportu ļāvuši lietot tikai krievu tautības cilvēkiem, un ir arī citi gadījumi. Šāda veida ksenofobijas un diskriminācijas tendence pret cilvēkiem ar citu etnisko izcelsmi (nekā krievu) Krievijā attīstās. Šie ekstrēmā nacionālisma un šovinisma pārstāvji

cenšas arī veidot kontaktus ar Latvijai nelojālajiem krievvalodīgajiem un iespaidot Latvijas iekšpolitiku. Piemēram, saistībā ar referendumu rosinātājiem par otro valsts valodu – krievu valodu Latvijā, kā arī par Latvijas teritorijas – Latgales – atdalīšanu no valsts. Latvijā referendumu par krievu valodu kā otro valsts valodu ierosināja bijušais Krievijas nacionālboļševiku partijas pārstāvis, kurš ir bijis starptautiskā meklēšanā un Latvijā izveidojis organizāciju *Dzimtā valoda*. Tās kampaņa par valsts valodas statusa piešķiršanu Latvijā krievu valodai 2011. gadā veica sekmīgu parakstu vākšanu par referendumu ierosināšanu. Referendumā Latvijas iedzīvotāji pārliecinoši gandrīz ar 85% balsstiesīgo pilsoņu bija pret krievu valodu kā otro valsts valodu [autores piezīme: ja ņem vērā to, ka tikai ap 18% no balsstiesīgo bija par krievu valodu]. Tas bija izšķiroši svarīgs balsojums un nozīmē balsojumu par Latvijas suverenitātes, drošības un stabilitā-

tes saglabāšanu. Otrās valsts valodas ieviešanas iecere izgāzās pilnīgi, un izmaiņas Satversmē tika noraidītas. Referenduma pozitīvajā rezultātā sadarbojās gan valsts, gan nevalstiskās organizācijas.

Ir arī citi gadījumi, kas saistīti ar Krievijas ekstrēmajiem nacionālistiem un šovinistiem, kuriem visbiežāk ir liegts šķērsot Latvijas u.c. Baltijas valstu robežas. Valsts un NVO pētnieki popularizē arvien pieaugošo Krievijas ultranacionālismu, kas ir bīstams ne tikai Krievijas iedzīvotājiem, bet arī citām kaimiņvalstīm.

Ir nekavējotī nepieciešama EDSO institūciju rīcība – gan izgaismojot šo nevēlamo parādību, gan uzsākot dialogu ar Krievijas valsts iestādēm, izglītības darbiniekiem cilvēktiesību izglītības īstenošanai, un nevalstiskajām organizācijām, piedāvājot jau esošos EDSO instrumentus.

Vineta Poriņa
EDSO Parlamentu asamblejas
Latvijas delegācijas vadītāja

Jaunumi Sidnejas Kino Klubā

Izrādīs pēdējo gadu labākās latviešu kinofilmas

Domājam, ka pēdējā laikā Sidnejas latviešu kopienai nebūtu jāsūdzas par kino pasākumu trūkumu. Nupat tika izrādītas filmas *Latvietim būt* un *Dziesmu svētki – tautas kustība*. Šo pasākumu organizēja Jānis Čечиņš; mums ir arī Senioru saieti, kuros ir iespējams noskatīties visu iemīļotas *retro* filmas, un nesen, šī gada augustā, esam pieteikuši arī sevi ar ciklu *Pēdējo gadu labākās latviešu kinofilmas*.

Paldies kino skatītājiem par atsaucību iepriekšējās filmu izrādīšanas reizēs. Bija prieks par to, ka skatītājiem ir interese par to, kas notiek Latvijas kino pēdējos gados, tāpat par to, ka nu jau Oskaram izvirzītajai filmai *Mammu es tevi mīlu* bija atsaucība arī no Sidnejas publikas pusēs. Šajā gadā paredzēts izrādīt filmas arī 19. oktobrī un 9. novembrī.

Sestdien, 19. oktobrī paredzēts izrādīt: plkst. 13.30 būs *Bekons, sviests un mana mamma*, kur teksts ir ierunāts angļiski, bet latviskajai runai ir subtitri angļu valodā. Režisore – Ilze Burkovska-Jacobsen. Filmas garums 52 minūtes. Filmas *Bekons, sviests un mana mamma* galvenā varone ir režisores mamma – zemniece Tāle Kalna, kuru Ilze filmējusi 17 gadus. Filma ir stāsts par pēckara paaudzi Latvijā no neatkarības atgūšanas laika līdz šim brīdim, sapni par vecajiem, labajiem

laikiem, politiskām un sociālām pārmaiņām, kas skar vienkārša cilvēka dzīvi – filmas galveno varoni – Ilzes mammu. Filmas stāsts ir personisks, taču vienlaicīgi tā ataino plašākā kontekstā Latvijas attīstību pēcatmodas laikos. Interesanti ir tas, ka Ilze jau daudzus gadus dzīvo Norvēģijā, un šī filma ir Norvēģijas-Latvijas kopražojums.

Otrā filma plkst. 15.15 būs *Kolka Cool* latviešu valodā ar angļu subtitriem. Filmas garums 1 stunda 32 minūtes. Ieteicama skatītājiem no 15 g. vecuma. Režisors – Juris Poškus. Lomās – Iveta Pole, Artuss Kaimiņš, Andris Keiņš, Aigars Apinis, Varis Piņķis, Māra Ķimele, Guna Zariņa, Līga Vītiņa un Agnese Čivle.

Filma *Kolka Cool* ir filmēta Mazirbē un Kolkā. Tas ir melnbalts kinostāsts, kas vēsta par diviem brāļiem un viņu ilūzijām par sievietēm. Andžas precību piedāvājums liek viņa draudzenei Simonai pārdomāt savu izvēli. Viņu attiecības tiek pakļautas pārbaudei, kad no jūras negaidot parrodas Andžas vecākais brālis Gvido. Savstarpējas ambīcijas brāļus gan šķir, gan vieno. Filmā netrūkst ironisku situāciju, kautiņu un Kurzemes piekrastes raksturīgās bravūrības.

Šī filma saņēmusi apbalvojumus festivālos *Lielais Kristaps 2012*, Min-

skas *Listopad*, galvenā balva piešķirta Sanktpēterburgas kinofestivālā, tāpat tā ir saņēmusi augstu profesionālo novērtējumu – starptautiskās kinokritiķu federācijas FIPRESCI balvu 22. Kotbusas filmu festivālā.

9. novembrī atkārtoti izrādīs filmas *Mammu es tevi mīlu* un *Trejādas saules* tiem, kam nebija tās iespēja noskatīties augustā.

Sidnejas latviešu kino sezona noslēgsies ar *Dream Team 1935* demonstrēšanu novembra beigās vai decembra sākumā. Mēs esam sameklējuši jaukas telpas šim pasākumam, kuru organizēs goda konsuls Aldis Birzulis.

Ne visi var noskatīties divas filmas pēc kārtas. Savus ierosinājumus vai vēlmes atkārtoti izrādīt kādu no filmām pieņemsim pa telefonu vai pa elektronisko pastu, kas norādīts zemāk. Tā kā dzīve reizēm inees negaidītas korekcijas mūsu plānos, tad lūdzam neaizmirstiet atstāt arī savu kontaktinformāciju, lai laicīgi varam informēt par izmaiņām un jaunumiem.

Un vēl – mūsu filmu dienām 19. oktobrī un 9. novembrī ir vajadzīgi pāris palīgi kafējnīcā. Zvaniet, rakstiet, piesakieties pa telefonu 0499145824 vai e-pastu kinoklubs.sidneja@gmail.com.

Uz tikšanos!

Inese Pētersone, Andris Vītiņš
Laikrakstam „Latvietis“

Carnikava. Rudens. Vācietis

Pastaiga pa „citādo Carnikavu“

No Rīgas nokļūt Carnikavā visērtāk ar elektrovilcienu, kas tālāk ved uz Saulkrastiem. Kam savs autiņš, tas ar auto. Vistuvāk Sigulkalna kapiem pievīzina firmas *Ekspress Ādaži* autobuss. Kādā svētdienas rītā no tā izbirst bariņš savdabīgu svētelnieku – ar mugursomām, ar savu gidu un samērā striktu maršrutu.

Šo pārdesmit kājāmgājēju mērķis ir dienas ritumā apgūt *citādo Carnikavu*. To, kuras spilgtākais tēls un centrālais nervs ir Ojārs Vācietis. Ieraudzīt Carnikavu, kurā dzejnieks atkal satiesies ar savu likteņupī Gauju. Pastaigāt pa takām, kurās bijušais gaujienietis devies kopā ar sava mūža mūzu Ludmilu Azarovu.

Vispirms kāpjam Carnikavas, tas ir, Siguļu kapu augstākajā punktā. Aiz mums – asfalts un ozoli, pa ceļam norāde uz Tautas dzejnieka Ojāra Vācieša atdusas vietu. Rudens vēl tikko sācis izgreznot Latviju, bet kapsētā tā košās krāsas visriņķī. Augstās kāpas virsotnē gan nekā acīs krītoša. Dzejnieka kaps ar koka piemīnās zīmi vienā galā un dzeltenām samtenēm otrā. Blakus akmens četrskaldnis ar ūdeni iedobē, tuvāk celiņa galam – masīva figūra ar Latvijas kartes atveidu.

Kāpēc Ziemeļvidzemē dzimušais latvju dzejas priēgars tā vēlēties apgulties tieši šo prieku un bērzu paēnā? Kultūrvēsturniece Zinta Valdmāne atgādina paša Ojāra vārdus: „Šis ir mans kalns.“ Tā viņš apņēmīgi pateicis Ludmilai pastaigas laikā, kad abi rokrokā uzkāpuši Sigulkalnā. Melnā inkvizitore pēc rakstnieka atnāca piecus gadus vēlāk – 1983. gada 28. novembrī. Tiem, kas nav piedzīvojuši *reālo sociālismu* padomju variantā, nākas atgādināt: vara centās nodiktēt nevien dzīvajo, bet nereti arī nelielu adreses. Pēc ranga un Latvijas kompartijas vadības gribas O. Vācietim pienācās palikt Rīgā. Un nekur citur kā Raiņa kapos.

Ja tā nenotika, laikam var pateikties dažu toreiz redzamāko radošo darbinieku stājai. Kā pirmo nosaucot Gunāru Priedi, dramaturgu un Rakstnieku savienības priekšsēdi.

Neesmu dzejas, bet vairāk politisko procesu un starpnacionālo vibrāciju vērtētājs. Cik zinu, Ojārs Vācietis savas dzīves laikā ne pārāk tika cildināts latviešu trimdas centros. Pārāk internacionāls. Pārāk skarbs. „Pasaules latvieši Ojāru uzskatīja par sarkano“ (Imants Ziedonis). Kā savā pētījumā par okupētās Latvijas un latviešu trimdas saskarsmēm aprāda Eva Eglāja-Kristone, par laimi arī svešatnē pamanītais Vācieša *loti personīgās rindas*, sadzirdēta viņa atsaukšanās uz

Ungārijas notikumiem 1956. gadā un citi dvēseles kliegzieni.

Šāda atkāpe vajadzīga, lai mēs bez tukšām plāpām definētu Ojāra Vācieša vietu Carnikavā, Latvijas kultūrtelpā un pašu latviešu sašķobītās pašapziņas kontekstā. Ja par to neizrunāsim, jauna-laiku Prātnieku prātos viņš tā arī paliks kā tāds *sirsdskaids komjaunietis*.

Viņa esība tajā laikā gan liecina par citām pamatvērtībām. Dzejnieks rāvis prom no goda prezidijiem un Rīgas burzmas, no Jūrmalas atpūtnieku trokšņainās zonas. Viņš atteicies no piedāvātās *rakstnieku ligzdas* Vesetas ielas prestižajā namā. Arī mājiņa, kuru Ojārs un Ludmila atstājuši mantiniekiem Carnikavā, Cīrulīšu ielā, nav nekāda augstiem tituliem pieskaņota villa. Vēl šodien gluži pieticīgs namiņš aiz drāšu žoga, kam pamati likti ap 1968. gadu.

Toties netālu divāšo Gauju, viņa paša apdzejotā *Vidzemes asinsrite, Latvijas kaklarota*. Garantēts tiešais kontakts ar dabu un putniem, iespēja it kā pieslēgties visumam. Jāpaslavē firma *Jaunie rakursi*, kura ceļotājiem allaž piedāvā kaut ko savam nosaukumam atbilstīgu. Citreiz ar Zintu Valdmani kā gidu esam staigājuši pa Andreja Pumpura pēdām Birzgalē, citreiz viņa kā no jauna pavērusi skatu uz muižām un muižiņām Pārdaugavā. Tas pats arī šajā gājienā no Siguļiem līdz Carnikavas vēsturiskajam centram.

Ceļa posms no Gaujas tilta līdzās upes plūdumam 2013. gada rudenī ne pārāk pievilcīgs. Posmā, kur par ES naudu tiek veidots jauns dambis, lietus laikā bez gumijniekiem neiztikt. Pieņemu, ka arī tad *citādās Carnikavas* apgūvēji nenobītos.

Jo vienalga kurā vietā pie kāda neizcirsta koka varētu pielikt uzrakstu *Vāciešu taka*. Zinta atgādina, ka Ojāram īpaši patīcis Carnikavas rudens. Arī Puškīns, cik no skolas gadiem atceros, jūsmojis par rudeni Boldinā. Latvieti, kurš pats sevi nesaudzīgi metis dzejas ugunskurā, priecējusi no Gaujas kāpjošā migla. Viņš, kā tagad teiktu, bijis aizrautīgs putnu vērotājs. Tas viss, kopā summēts, liek palūkoties uz radošu izcilnieku dzīvi patiesi jaunus rakursos.

„Tava dzeja ir bijusi liela dāvana mazai tautai,“ atvadu reizē no Ojāra Vācieša teicis Jānis Stradiņš. Gribas vēl un vēlreiz atkārtot veco patiesību: diži gari lemti savrupībai, bet ne aizmirstībai. Burkarda Dzeņa veidotais piemineklis Rūdolfam Blaumanim Ērgļu kapos atklāts rakstnieka 60. šūpla svētkos. Tas noticis 1923. gadā, 14 gadus pēc rakstnieka nāves. Kāpnes, kas ved augšup, uzbūvētas vēl vēlāk. Šovasar pats redzēju, cik mīļi uz lielā

ērgļenieša kapa sagulst parastie dārza ziedi.

Tuvojoties Vācieša 80. dzimšanas dienai, sarosījusies Carnikavas novada dome, O. Vācieša memoriālais muzejs un O. Vācieša biedrība. Uzsākta ziedojumu vākšana piemineklim un dzejniekpāra atdusas vietas sakārtošanai.

Tēlnieks Gļebs Panteļejevs sevī šajā virzienā jau pieteicis ar pieminekli Oskaram Kalpakam Rīgas centrā. Savukārt arhitekti Inguna Rībena un Uģis Zābers gatavi novest līdz galam ieceri, kura dzimusi jau pirms 30 gadiem.

Vienlaikus nevar neuzdot jautājumu, kā viņu vērienīgā iecere harmonēs ar Ojāra Vācieša personību un pieticību vārda labākajā nozīmē. Vai dzejnieks pats atteiktos no tēsta koka soliem gar abām malām, no skudru pūžņa aizmugurē un vēl kādas dabas rotas kāpas galā. Vai viņš no tiesas sapriecātos par tumša marmora plākšņu itin prāvu klājienu. Jo dzīvē dzejnieks vairījies kā no skaļuma, tā pārlieku spīduma. Atliek novēlēt, lai projekta autoriem izdodas savienot abas šķietami nesavienojamās puses.

Turpat Carnikavas kapos ir vēl divu Vāciešu kapu kopas. Viena – Mārtiņam Vācietim, Latvijas armijas ģenerālim un kara ministram (1929–1931). Diemžēl nejut, ka šim latviešu karavīram novadnieki parāda pienācīgu cieņu. Atskaitot vientuļu svečīti, kuras liesmiņa ieskauda stikla futlārī.

Otrs ir Imants Vācietis, Ojāra jaunākais brālis, kurš te atdusas kopš 1995. gada. Arī dzejnieks, citiem vairāk pazīstams kā žurnāla *Draugs* ilggadējs redaktors. Tikai nemeklējiet viņa mūža māju blakus slavenajam brālim. Tā atrodas uz mazliet zemākas terases, kur garām plūst daudzi kapu apmeklētāji.

Carnikavā nevar paiet garām vēl vienam skaidri iekārtotam un sakoptam kapu ansamblim. Uz pelēkā akmens iegravēti vārdi *Siliņu dzimta*. Ne man no Rīgas Austrālijas latviešiem sniegt Ulda Siliņa vizītkarti. Viņa vārds gana tālu aizskanējis arī Latvijā. Sidnejas latviešu teātrim uzticīgais Uldis sarakstījis arī grāmatu *Mēs esam carnikavieši* (2002), kurā koncentrēts bagātīgs materiāls par savu dzimto novadu un dzimtu kokiem, par izsenis daudzdzināto arodu meistariem.

Protams, tā visupirms ir nēgu un lašu zveja, murdi un tači, kūpinātāji un jūrā braucēji. Carnikavā pati šī tradīcija uzturēta dzīva arī mūsdienās, kad pircēju un patērētāju rautin rauj iekšā lielveikali. Varat par to pārliecināties, iegriežoties pie Eduarda un Zigridas Skaveneciem. Viņu uzņēmums it kā

Nu jau pāri diviem miljoniem! Turpinājums no 4. lpp.

jekts *Drošais Tilts* ir pārsniedzis divu miljonu dolāru robežu, un palīdzēts ir neskaitāmām daudz bērnu ģimenēm. Šodienas 7 ģimenes ik mēnesi saņems 360 dolāru lielu atbalstu, un saņems to divus gadus. Latos tagad tas iznāk tuvu pie diviem simtiem latu, un ikvienai ģimenei tāds atbalsts ir ļoti svarīgs. Savā ziņojumā preseī Ēriks Krūmiņš, starp citu, ir teicis: „*Sadarbība ar Latviju* nozare nodrošina regulārus ikmēneša pabalstus divu gadu garumā Latvijas daudz bērnu ģimenēm, bērniem un vecāku pamestiem bērniem – gan izdzīvošanai, gan izglītības ieguvei. Šie bērni ir vienīgie drošie latviešu tautas nākotnes un izdzīvošanas garantī.“

Saprotams, ka ALA to var darīt tikai tad, ja mēs, Amerikas latvieši, to specifiski šim mērķim esam saziņojuši. Pateicoties Vašingtonas latviešu Ināras un Jāņa Apiņu ziedojumam, šodienas septiņas ģimenes var saņemt tik ļoti nepieciešamos līdzekļus. Paldies viņiem par to, jo pateicoties viņiem, es šodien varu spēlēt *labo Amerikas tanti*.

Ēriks man ir atsūtījis arī informāciju par katru no ģimenēm, jo tikšanās reizē mums laika tam nepietiek, tad ir jāparunājas, jāiepazīstas un jāpajokojas ar burvīgiem bērniņiem. Kā vienmēr visas LBF izraudzītās ģimenes ir īsti paraugseksempļāri. Pirmā, ar ko iepazīstamies, ir Vinetas un Dināra Bormaņu ģimene no Madonas novada. Viņu pulciņā ir dēls Ralfs (12 gv), meita Elfa (8 gv) un divgadīgās dvīnītes Denīze un Rēzija. Kopš ģimene dzīvo nomaļā Latvijas vietā, algotu darbu nav iespējams dabūt, tādēļ tētis strādā gadījuma darbus, ar ko tik lielu bērnu pulciņu apgādāt nevar.

Otra ir Aināra un Agitas Peisnieku ģimene no Preiļu novada. Viņiem ir bērni – 16 un 12 gadīgas meitas Amanda un Irita, un deviņgadīgs dēls Ģirts. Bērni ir apzinīgi, apdāvināti un centīgi, piedalās skolu olimpiādēs un gūst labus panākumus. Māmiņai ir veselības problēmas, un tētīm nav patstāvīga darba, jāiztiek ar piemājas dārziņu un gadījuma darbiem. Atsauksmes par ģimeni ir ļoti labas kā no skolotājiem, tā arī no pašvaldības.

Man gandrīz blakus sēž skaista ģimenīte no Rīgas. Tā ir 5 bērnu Daces un Laura Krīvānu ģimene. Šī ģimene laimīgi gan ir piedomājusi par Latvijas demogrāfijas problēmu, jo vecākais dēls Ansis ir 22 gadus vecs un Rīgas Stradiņa universitātē studē medicīnu jau 4. kursā un budžeta grupā. 19 gadīgā Liene mācās Rīgas dizaina un mākslas vidusskolā keramikas nodaļā, ir beigusī Jāzepa Mediņa mūzikas skolas flautas klasi un spēlēja orķestrī *Intermezzo*. Un tad gandrīz desmit gadus vēlāk ir Marks, kurš vēl mācās pamatskolā, ir labs zīmētājs, spēlē galda

FOTO Veronika Lemeševska

Pirmais no kreisās Andris Bērziņš, pirmā no labās ir ALA un PBLA projektu vadītāja Ilze Garoza.

tenisu un labi peld. Emīlijai ir nepilni 7 gadiņi, un viņa tikko skolas gaitas iesākusi. Viņai patīk dziedāt dejot, spēlēties ar lellēm un gribētu mācīties klavierspēli. Diemžēl baleta skola tāpat kā mūzikas skola ir ļoti dārgas, un lielā ģimene to atļauties nevar. Un tad ir mazais eņģelītis, divgadīgais Filipīns. Viņš pagaidām ir novērotājs, vēro māsas un brāļa rotaļas un mēģina atdarināt. Mazais ir absolūti burvīgs ziķerpuika ar pagariem, blondiem matiņiem un debeszilām acīm. Māmiņa Dace Fondam bija atraktījusi brīnišķīgu vēstuli, ko ir nobeigusi ar šo rindkopu:

„Mēs esam ļoti laimīga un bagāta ģimene, kaut arī nedzīvojam lepnā savrupmājā, bet visi septiņi kā putni ligzdiņā sadzīvojam savā Sarkandaugavas 63 kvadrātmētru trīs istabu dzīvoklī un vasaras pavadām nevis aizjūras zemēs, bet savā Trīsciema dārza mājiņā. Kaut arī lielie bērni ir lieli, viņi dzīvo ar mums kopā.“

Viņa savus bērnus uzskata par lielāko laimi pasaulē, un darbošanos ar bērniem par skaistāko darbu pasaulē.

Pie galda man pretim sēž Gunitas un Dzintara Krūmiņu ģimene no Jelgavas ar saviem četriem brīnumiņiem. Tur ir Artūrs, kas ar saviem 12 gadiem ir tētīm liels palīgs galdnieka darbos. Tur ir 11 gadīgā Una, kas dienās cer kļūt par slavenu čellisti un jau tagad piedalās skolas sarīkojumos. Evelīna ar saviem 8 gadiņiem ir iesākusi vijolspēli, un mazā Leldīte dzīvo mājās un mācās apgūt lielās pasaules gudrības; jau tagad dzied un ir ļoti muzikāla.

Man otrā pusē sēž Aija Maļecka ar saviem četriem apgādājamiem no Ogres novada. Viņa viena pati audzina 3 savējos un vienu audžu bērnu. Tas ir māsas dēls, kas ir viņas gādībā jau no pusotra gada vecuma, kad tētis traģiski gāja bojā un mamma pievērsās alkoholam. Arī pašas vīrs nodevies alkoholam un par bērniem nerūpējas. Divi no viņas bērniņiem mums nodzied dziesmu ar lūgumu Dievam par bērniem parūpēties. Vecākajam ir 17 gadu un viņš mācās Rīgas Celtniecības koledžā, Alisei ir 15 un ir 9. klasē. Tomasam ir tikai 6, un viņam ir bronhiālā astma,

kas bieži ir iemesls neiet uz bērnu dārzu, un ārstēšanās ir ļoti dārga. Andris Druvkalns ir audžu dēls. Ar labiem panākumiem ir piedalījies skolu olimpiādēs vēsturē un ķīmijā. Tagad vēlas studēt jūrniecību Latvija Jūras Akadēmijā. Kad es viņu nosaucu par kapteini, viņš tikai kautrīgi pasmaida.

Un tad mums ir tā lielākā rūpju ģimene. Tas ir tētiņš no Alūksnes, kuru es atceros jau no iepriekšējās reizes. Toreiz viņš viens pats bez māmiņas audzināja savus divus zēnus un divas meitenītes, bet tagad viņa apgādībā ir arī viens no radu bērniem, kam vecāki vairāk domā par alkoholu nevis bērniem. Vecākiem tiesības uz viņu ir atņemtas. Tās, neskatoties uz visu, ir dotas radniekam, kam pašam jau četri ir. Neskatoties uz lielajām grūtībām, viņš savējos ir izaudzinājis pieklājīgus, centīgus un talantīgus. Par viņiem skolas vadība un pašvaldība ir devušas neticami labas atsauksmes.

Diemžēl ar 7. ģimeni man neizdodas iepazīties, viņiem salūzis transports. Zinu tikai tik daudz, ka viņa arī ir vientuļā māmiņa, kas audzina trīs bērnus. Viņas aploksnī Vucānes kundze sola nogādāt.

Kad visas aploksnis ir izdalītas un mēs formāli esam iepazīnušies, kā vienmēr katrai ģimenei ir iedotas lielas pakas ar dažādām dāvanām, dzeram tēju, kafiju vai kādu sulu, ēdam pīrādziņus, smalkākas maizītes, vīnogas un ābolus. Tad mēs atveram māsas koferi un mazie bērniņi cits pēc cita nāk un paņem pa vienu zaķīti, kaķīti vai rozā zilonīti. Mazais Filipīns grib veselus trīs, un Fonda meitenēm jāskrien un jāsameklē vēl kāds. Viņš grib veselu ģimeni, un pirms promiešanas viņš mūs iepazīstina ar savu mammu, papu un pats sevi, pie kam viņš visus trīs ir saņāudzis savās rociņās un vaļā nelaiž.

Mājās ejot, es atkal esmu ļoti lepna uz Amerikas latviešiem, kas palīdzējuši tik ļoti, ļoti daudziem Latvijas bērniņiem, un, kā vienmēr priecājos, ka man dota iespēja ar viņiem iepazīties.

Astrīda Jansone
Laikrakstam „Latvietis“

Lai Kristīna varētu studēt... *Turpinājums no 1. lpp.*

Latviešu valoda kā tiesības, iespēja, pienākums

Latvijas izglītības politikas pienākums būtu nodrošināt, lai visi Latvijas iedzīvotāji var apgūt un apgūst valsts valodu dzimtās vai otras dzimtās valodas līmenī. Šis uzdevums ir jāsāk pildīt jau pirmskolās. Bet latviešu valodu krievu bērnudārzos no divu līdz piecu gadu vecumam jāapgūst tikai pa 15 minūtēm, divas reizes nedēļā rotaļnodarbībās. Pirms gada Valsts valodas centrs pārbaudē 13 pirmskolas izglītības iestādēs Rīgā konstatēja, ka 38 vadītāji, skolotāji vai skolotāju palīgi nezina valsts valodu nepieciešamajā līmenī (par kādu gan *garumzīmju un galotņu uzsūkšanu* te var būt runa?). Savukārt pamatizglītības līmenī noteikts vien tas, ka mācību saturu valsts valodā **un bilingvāli** (*pasvītrojums – SĒ*) jāapgūst vismaz divās piektdaļās no kopējās slodzes (šai kvotā ietilpst latviešu valoda, literatūra, vēsture un svešvalodas). Nedz 2004. gada izglītības reformā panāktais, ka vidusskolā 60% mācību priekšmetu jāapgūst latviešu valodā, nedz vienotais valodas gala eksāmens, nedz valsts finansētā augstākā izglītība valsts valodā nevar kompensēt to, ka bērns nav apguvis jau bērnudārzā vai pamatskolā.

Piemēram, Somijā, kur pastāv labākā vai viena no labākajām pasaules izglītības sistēmām, īpašus pūliņus pieliek, lai ne-somu bērni somu valodu pilnībā apgūtu jau gatavojoties skolai un pirmo klašu līmenī, un lai valodas nezināšana nekaitētu bērnam tālākajā izglītības ceļā.

Segregācija turpinās

Savulaik augoša tendence krievu vecākiem sūtīt bērnus latviešu skolās ir apstājies. 1995./1996. mācību gadā latviešu mācību valodā izglītību apguva 60,3%. Šis procents pakāpeniski auga un 2008./2009. mācību gadā 73,5% skolnieku mācījās latviešu un 28,5% krievu mācību valodās (pavisam neliels procents bērnu mācās citās mazākumtautību skolās). Kopš 2009. gada situācija ir mainījies, un pēdējos gados procentuāli nedaudz sākusī svēr-

ties pretējā virzienā (2012./13. mācību gadā 72,1% latviešu mācību valodā). Tās ir proporcijas valstī kopumā.

Taču par neatliekamu politikas maiņu liek runāt tendence Rīgā un citās lielajās pilsētās. Piemēram, Rīgā 2008./09. mācību gadā vispārizglītojošajās dienās apmācību programmās latviešu valodā mācījās 50,2%, krievu 48,9%; 2009./10. gados latviešu – 50% un krievu 49%; 2010./11. gados latviešu 49,6% un krievu 49,4%; 2011./12. gados latviešu 49,4% un krievu 49,5%; 2012./13. gados latviešu 49,3 un krievu 49,4%. Savukārt, piemēram, Rēzeknē 2008./09. mācību gadā latviešu valodā mācījās 48,1%, krievu – 43,5% skolnieku, bet 2012./13. mācību gadā tendence jau bija apvērsta: latviešu – 43,5% un krievu 44,6%.

Kāpēc izglītības politikai jāmainās

Sabiedrības sašķeltība ir iecementēta Latvijas valsts izglītības sistēmas pamatos. Deviņdesmitajos gados varbūt bija cerība, ka padomju laikos izveidotā segregētā skolu sistēma kaut kā pati no sevis ar laiku izzudīs. Ka to veicinās skolu reforma, nosakot 60% valsts valodas proporciju vidusskolās un pastāvot valsts valodai valsts finansētājā augstākajai izglītībai. Taču pēdējo piecu gadu skaitļi un pieredze rāda pretējo.

Vienota skola ar vienotu mācību pamatvalodu ir nepieciešama, jo nacionālas un demokrātiskas valsts politikai ir jābūt iekļaujošai. Neviena Eiropas valsts neuzskata, ka pozitīvi būtu vērtējama paralēlu sabiedrību pastāvēšana, kur nu vēl tādas veicināšana. Segregētā skola ir vēsturiski okupācijas laikā izveidota realitāte, nevis kaut kāda dabas parādība. Tāpēc Latvijai ir nepieciešama izglītības politika, kurā, nešķirojot tautības, kopā mācās Latvijas bērni. Kurā visiem Latvijas bērniem ir tiesības un iespējas apgūt valsts valodu dzimtās valodas līmenī jau bērnudārzā. Valoda ir drošākais ceļš uz tās valsts kultūrtelpas izpratni un pieņemšanu, kurā tu dzīvo. Bērība un jaunība klasē bez tautību atšķirībām, ir drošākais ceļš uz sabiedrību, kurā nav etnisku iemeslu dēļ pastāvoša atsvešinātība, stereotipi un aizspriedumi.

Vienota skola nav pretrunā ar Satversmē mazākumtautībām garantētajām tiesībām saglabāt un attīstīt savu valodu, etnisko un kultūras savdabību. Tāpat kā vienota skola citās Eiropas valstīs nav pretrunā ar tur dzīvojošo mazākumtautību tiesībām. Izglītības politikai būtu jāparedz arī bērnudārzus un skolas, kur pastiprināti māca krievu valodu un kultūru, tāpat kā ir skolas, kur pastiprināti māca angļu, franču vai vācu valodu. Vai, piemēram, Austrijā valsts finansētās vācu valodas skolās bērniem no turku ģimeņiem līdz 13 gadu vecumam ir tiesības mācīties arī turku valodu. Piemēram, Zviedrijā pie noteikta bērnu skaita, vecākiem ir tiesības prasīt, lai tiktu pasniegtas mājas valodas stundas.

Kā pāriet uz vienotu skolu

Ir skaidri jānosaka reformas termiņš. Manuprāt, tie varētu būt divi vai trīs gadi. Un tad latviešu valoda, sākot no bērnudārza līmeņa, gadu pēc gada, tiktu ieviesta pakāpeniski visos līmeņos. Nepieciešamas izmaiņas Izglītības likumā un Ministru kabineta noteikumos par pirmskolas izglītības vadlīnijām un par valsts standartu pamatizglītībā un vidējā izglītībā. Nepieciešams laiks un nauda skolotāju tālākizglītībai un arī finansiālajam atbalstam, it īpaši pirmskolā, lai bērni labi iekļautos sākotnēji bilingvālajā un tomēr latviskajā vidē un lai vecākiem būtu drošības sajūta gan par bērnudārza un skolas vides draudzīgumu, gan izglītības kvalitāti. Īpašs atbalsts būs vajadzīgs Latgalei, piemēram, Daugavpilij, kur tikai 18,8% bērnu mācības apgūst latviešu valodā. Noteikts termiņš arī ļaus tiem skolotājiem, kas latviešu valodu nesaprotamu iemeslu dēļ vēl nav apguvuši pietiekamā līmenī, to beidzot izdarīt. Protams, laiks vajadzīgs, lai pārmaiņām psiholoģiski sagatavotos. Bet galvenokārt nepieciešama griba.

Ja saliedētu sabiedrību visu mūsu kopējā labuma vārdā par pozitīvu mērķi atzīst visdažādāko uzskatu pārstāvj, tad vienota skolu sistēma ar vienotu apmācības valodu ir pašsaprotamība.

Sarmīte Ēlerte, Rīgas domes Vienotības frakcijas vadītāja
Publicēts ar autores atļauju pirmpublicācija portālā Delfi

Latviešu fotogrāfi Melburnā *Turpinājums no 8. lpp.*

R.: Vēl droši nezinu, kā arī vēl nav pilnīgi skaidrs, vai mēs abi ar Sandru piedalīsimies; iespējams, ka es piedalīšos tikai ar vienu darbu izstādē, kas paredzēta novembrī.

I.: Vai Tev iznāca laiks Latvijā fotografēt, jo zinu, ka biji Dziesmusvētku Noslēguma koncerta dalībnieks, dziedot gan vīru korī, gan jauktajā korī.

R.: Šādus darbus izstādei uzņemt neiznāca daudz, man arī nebija tam lieli projekti. Uzņemu fotogrāfijas no

Pēterbaznīcas torņa, un viena no tām izstādē, kā arī no Mākslas akadēmijas torņa. Es galvenokārt uzņemu ceļojuma bildes un bildes no draugiem.

I.: Vai esi domājis rīkot kādu savu – solo izstādi?

R.: Varbūt, es domāju pēc dažiem gadiem un tad kā darbu retrospektīvo izstādi, kaut ko tādā veidā; tas varētu būt man pašam arī interesanti.

I.: Cik gadus jau regulāri piedalies izstādēs?

R.: Kādus gadus septiņus. Es iesāku izstādīties kopā ar grupu, kuri uzņemas fotogrāfijas uz filmām, Mel-

burnas Sudrabu raktuve (Melbourne Silver Mine) 2007. gadā.

I.: Šīs izstādes Tavu darbu sagatavošana, izdrukāšana nav lēta.

R.: Jā, tas maksā, bet ceru dabūt atpakaļ, ja darbus izdodas pārdot. Taču ja arī ne, tad likšu savā mājā pie sienas, jo es mēģinu drukāt tikai tādus darbus, kurus es pats gribētu redzēt savā mājā.

I.: Novēlu jums abiem daudz jaunu darbu, un ceram atkal drīz tos redzēt nākamās izstādēs! Šī izstāde skatāma līdz **14. oktobrim**.

Ilze Nāgela
Laikrakstam „Latvietis“

LTF 25 gadu jubileja Turpinājums no 1. lpp.

cilvēki, kuri piedalījās tautas atbrīvošanās kustībā, atbalstīja to savos darbos un domās. Tautas Frontes spēks radās pašā tautā un tās vēlmē pēc citas dzīves; ticībā tam, ka kopā mēs varam atgūt Latviju, lai būvētu brīvu un demokrātisku valsti. Paldies visiem, kas tajā izšķirīgajā laikā bija kopā *ar garaspēku pret karaspēku!*

Toreiz pastāvēja nosacīta un gandrīz acīmredzama *frontes līnija*. Ne velti kustības nosaukumā bija vārds *fronte*, kas simbolizēja cīņu – kurš ir *par* un kurš – *pret*. Vai šī, tā saucamā, *frontes līnija* ir izzdusi? Vai arī mēs arvien to turpinām uzturēt? *Par* ko un *pret* ko sabiedrība ir mūsdienās? Tas ir jautājums ikvienam no mums. Tieši šeit un tagad, jo nākotne top tagad, bet tagadne nāk no pagātnes.

Šodien tauta ir brīva savā izvēlē un rīcībā. Vairāk nekā divdesmit neatkarības gados mēs esam paveikuši neticami daudz, lai sasniegtu tos mērķus, par kuriem kādreiz varēja tikai sapņot. Latvija ir dalībvalsts pasaules nozīmīgākajās starptautiskajās organizācijās. Latviju zina, pazīst un atpazīst. Tiesa, tas ir gan mūsu veiksmju, gan arī neesen gūtās rūtās pieredzes dēļ.

Toreiz – pirms 25 gadiem šķita

neticami, ka plašajā pasaulē izklīdīs tik liela latviešu tautas daļa un nācija skaitliski samazināsies. Šodien tā ir realitāte. Tomēr, tiekoties ar mūsu cilvēkiem dažādās valstīs un kontinentos, esmu guvis pārliecību, ka savas dzimtās zemes labā var darboties ikviens, kas to vēlas, neatkarīgi no mītnes zemes tāluma. Pasaule ir kļuvusi šķietami mazāka, tehnoloģiju ietekmē attālumi sarūk. Tā ir cilvēku mobilitāte jeb pārvietošanās brīvība mūsdienu izpratnē, un tai pretoties vairs nevar neviena valsts, izņemot totalitārās. Tieši tādēļ mūsu tautiešu ieguldījums Latvijas attīstībā līdz šim un it īpaši nākotnē ir ļoti, ļoti nozīmīgs. Ikviens var pielikt savu roku un prātu Latvijas izaugsmei un attīstībai, neatkarīgi no tā, kur mēs patreiz katrs dzīvojam un strādājam.

Godātie tautfrontieši un jaunā paaudze, visi, Latvijas Republikas pilsoņi un valstspiederīgie!

Gaidītās un sasniegtās brīvības īstenais līdzsvars ir atbildība. Atbildība par to, kas jau paveikts; par to, kāda būs šī zeme, tauta un valsts; par saviem līdzcīvēkiem, bet galvenais – atbildība katram par saviem dzīves lēmumiem. Tieši tādēļ atbildības veidotājs, tāpat – izglītība un apgaismība, ir Latvijas nākotnes atslēga. Tāda izglītība, kas būvē stiprus pamatus zem kājām

un ļauj mums droši pastāvēt un konkurēt pasaulē. Viss ir pašu rokās: veidot valsti, kādā vēlamies dzīvot un kādu to gribam atstāt nākamajām paaudzēm.

Šis laiks vedina uz pārdomām un secinājumiem, jo kopš Tautas frontes dibināšanas ir izaugusi jauna paaudze. Kādā Latvijā dzīvot viņiem? Kādu mantojumu mēs nodosim tālāk? Savu Latviju veidojam tikai mēs, – mēs visi kopā! Pārmaiņas valstī notiks tikai tad, kad spēsim mainīties paši.

21. gadsimtā ir sācies principiāli jauns laikmets cilvēces vēsturē, ko raksturo moderno tehnoloģiju uzvaras un negaidīti atklājumi. Arī mūsu nācijai nākas būt intelektuāli, fiziski, bet galvenais – garīgi gatavai jaunai pasaules uztverei. Mēs jau šajā laikmetā esam iekšā un piedalāmies tajā, katrs ar savu likteni, pieredzi un mūža gadiem. Jātīc, ka *bezvēstures lāsts* Latvijai ir noņemts. Bet vēlreiz citējot Jāni Stradiņu – vai „*šī tauta atkal ir augšā?*”? Lai šis jautājums katram no mums kļūst ļoti personisks!

Paldies visiem, kas pirms 25 gadiem uzsāka šo ceļu! Lai mums visiem kopā izdodas turpināt laibi sākt, veidojot gudru un stipru Tēvzemi!

Dievs, svētī Latviju!

Andris Bērziņš
LR Valsts prezidents
2013-10-05

Carnikava. Rudens. Vācietis Turpinājums no 11. lpp.

paslēpies aiz citas izkārtnes – *SIA Krupis*. Tagad Skavenecī saviem ciemiņiem piedāvā arī no nēģiem gatavotu suši. Tā sakot, ejot līdzī laika garā un pasniedzot arī internacionālu ēdienkarti.

Šoreiz atstāsim malā sāgas par savulaik lepo Carnikavas pili un tās valdniekiem. Vien piebilstot, ka trīs

dolomīta kapiteļi no tās kolonnām vēl Latvijas brīvvalsts gados atceļojuši uz Rīgu. Turpat pa gabalu pamanāms baltais tautas nams *Ozolaine*. Arī par to kā Zintai Valdmanei, tā Uldim Siliņam ir savs garāks stāsts. Par labdarību, par carnikaviešu biedrošanos ceļu mērķu labad un vēl daudzko.

Šīgada **24. novembrī** *Ozolainē* jau desmito reizi pasniegs Ojāra Vācieša prēmiju. Šogad laureātes godā tikusi dzejniece Inga Gaile. Balvu iedibinā-

jusi Carnikavas novada dome. Veļu mēnesis dzejnieka dzīvē bijis pats nozīmīgākais – kā dzimšanas, tā aiziešanas kalendārā ierakstīts.

Voldemārs Hermanis, Rīgā
Laikrakstam „Latvietis“

Red.: Dzejnieks Ojārs Vācietis dzimis 1933. gada 13. novembrī Trapenes pagasta „Dumpjos“; miris 1983. gada 28. novembrī Rīgā.

Datumi

Vārda dienas, dzimšanas dienas un zīmīgi notikumi

10. oktobris

Arvīds, Arvis, Druvis

1373. pāvests Gregorijs XI, atbalstot Rīgas arhibīskapa Zīgfrīda lūgumu, izdod tā saukto apģērbu bullu, kurā noteikts, ka turpmāk Rīgas arhibīskapam un tā domkapitula locekļiem pēc augustīniešu parauga jātērpijas melnās drēbes. Pirms tam arhibīskapijas augstākā garīdzniecība, tāpat kā ordeņa brāļi, valkāja baltas drēbes, bet tagad tā varēja sevi pretnostatīt ordenim.

11. oktobris

Monta, Tince, Silva

1728. Kārlis Ernsts (K.E. Biron von Kurland) – tagadējo Bīronu prinču ciltstēvs.
1848. dramaturgs, aktieris, režisors, latviešu teātra tēvs Ādolfs Alunāns.
1913. dramaturģe Lidija Auzāne.

12. oktobris

Valfrīds, Kira

1858. g. baltvācietis, Latvijas Mākslas akadēmijas u.c. ēku arhitekts Vilhelms Ludvigs Nikolajs Bokslafs (Wilhelm Bockslaff).

13. oktobris

Irma, Mirga

1923. dzejnieks Ziedonis Purvs.
1945. Abrenes apriņķi atdala no Latvijas un pievieno Padomju Krievijai.

14. oktobris

Vilhelmīne, Minna

1868. latviešu luterāņu mācītājs Kārlis Beldavs.
1878. rakstniece Zemgaliešu Biruta.
1938. scenogrāfs Andris Freibergs.

1962. māksliniece Ieva Deksnē.

15. oktobris

Eda, Hedviga, Helvijs

1783. pirmais zināmais latviešu tautības dziesminieks Neredzīgais Indriķis.
1918. gleznotājs, arhitekts Reinis Zusters.
1938. politiķis un zemnieks, LR zemkopības ministrs (1995.g. 21.dec. – 1996.g. 6.maijs) Alberts Kauls.

16. oktobris

Daiga, Dinija, Dinārs

1932. pedagoģe, psihoterapeite, sabiedriska darbiniece, 3x3 kustības aizsācēja Līga Ruperte.
1958. uzņēmējs, aktieris un režisors Andrejs Žagars. ■

Miķeļi. Apjumības. Applāvības.

Turpinājums no 9. lpp.

kablā meistara attieksmei pret darāmo darbu, viņa māķai piesaistīt bērnu uzmanību un savukārt viņu vecāku uzmanību veselīgam ēdienam = veselīgiem produktiem. 20 minūšu laikā ar triju aktieru aktīvu līdzdarbošanos šefpavārs Rihards pagatavoja sezonas salātus – krāsni cepts ķirbis (spageti ķirbis), olīveļļa, grauzdēti valrieksti, mazdruscīņ sāls, kazas siers, zaļumi un cidonijas (īpaši sagatavotas, tas lai paliek noslē-

pumā). Tas viss tika sagatavots, runājot mikrofonā un ik pa brīdim aprunājoties ar bērniem. Nobeigumā salāti mazos trauciņos tika izdalīti skatītājiem, kuru rokas sniedzās pāri bērniem.

Paldies par šo svētku programmas daļu – manuprāt. tā bija tiešām veiksmē! Arī ar laiku paveicās – mākoņi staigāja apkārt, bet nelija. Miķeļdienas gadatirgu pametu pozitīvā noskaņojumā. Atliek tik gaidīt Ziemassvētku tirdziņu Doma laukumā.

Aina Gailīte

Laikrakstam „Latvietis“

FOTO Aina Gailīte

EcoCatering šefpavāra Riharda Frīdenberga Krastiņa un palīgu pavāršova priekšnesums.

Sarīkojumi, draudzes ziņas un ziņojumi

Adelaidē

Sestdien, 12. okt., plkst. 12.00 ALB pilnsapulce ALB namā. Pēc sapulces vīns un uzkodas.

Svētdien, 13. okt., plkst. 9.30 novusa nodarbības *Tālavas* mazā zālē.

Svētdien, 13. okt., plkst. 13.00 ALB kora kabare pēcpusdiena *Jauns un traks tu puika esi bijis...* Tālavas mazā zālē. Vietas ierobežotas. Biļetes būs tikai iepriekšpārdošanai, cena \$15.

Otrdien, 15. okt., plkst. 10.00 *Aprūpētāju diena* Carers SA telpās, 66 Greenhill Rd., Wayville. Notiks dažādi pasākumi par godu Nacionālajai aprūpētāju nedēļai. Būs iespēja baudīt muzikālus priekšnesumus, mākslas izstādi, masāžu, kā arī piedalīties loterijā, izziņas kursos. Pieteikties Margotai LAIMAS birojā līdz 4. okt.

Trešdien, 16. okt., plkst. 11.00 autobuss aties no ALB nama LAIMAS braucienam uz Ungāru namu Norvudā pusdienās. Maksa par divu ēdienu maltīti (zupa un galvenais ēdiens) \$12 no personas. Pieteikties LAIMAS birojā līdz 11. okt.

Sestdien, 19. okt., plkst. 12.00 Latviešu nama kooperatīva pilnsapulce *Tālavas* mazā zālē.

Sestdien, 19. okt., plkst. 13.30 Latviešu nama kooperatīva Sabiedriskā kluba pilnsapulce *Tālavas* mazā zālē.

Svētdien, 20. okt., plkst. 9.30 novusa nodarbības *Tālavas* mazā zālē.

Svētdien, 20. okt., plkst. 14.00 tautieši aicināti apmeklēt ALB literārā pēcpusdiena ALB namā. Pārrunas ar politologu-filozofu-filologu Dr. Uldi Ozoliņu (Melburna) par tēmu *Cerības Latvijas politikā*. Ieeja \$5. Vīns un uzkodas.

Svētdien, 20. okt., plkst. 15.00 Dzintara aprūpes māja (Amber Aged Care) pilnsapulce 58 Avenue Rd., Paradise.

Trešdien, 23. okt. – 25. okt., LAIMAS izbraukums uz Gūlvi.

Piektdien, 25. okt., plkst. 18.30 tautas deju kopa *Auseklītis* piedalās igauņu krodziņa vakarā 200 Jeffcott St., North Adelaide. Visi laipni ielūgti, ieeja brīva.

Sestdien, 26. okt., plkst. 11.00 ALB zālē Māra Kolomitseva demonstrēs savu aukstās skābeņu zupas recepti.

Visi laipni aicināti piediedroties. Ziedoņumi, sākot ar \$4. Pieteikties LAIMAS birojā līdz 18. okt.

Sestdien, 26. okt., plkst. 13.00 DV vīru kora muzikālā pēcpusdiena *Pipari un sāls* DV namā. Biļetes tikai iepriekšpārdošanā pie Aivara Vēža 8278 1305.

Svētdien, 27. okt., plkst. 9.30 novusa nodarbības *Tālavas* mazā zālē.

Svētdien, 27. okt., plkst. 14.00 Amber Aged Care (Dzintara aprūpes māja – 58 Avenue Rd., Paradise) rīkos mākslas izstādi ar tēmu *Krāsainā pasaule*.

Adelaides Sv. Pētera draudze

Svētdien, 20. okt., plkst. 11.00 dievkalpojums bez dievgalda. 22. svētdiena pēc Vasarsvētkiem.

Brisbanē

Svētdien, 13. okt., plkst. 15.00 Brisbanes Latviešu skoliņa *Saules zaķis* Latviešu namā. (Datumi varētu mainīties – tuvāku informāciju sniedz Vita Rieksta 0403 530 982 vai vrieksta@yahoo.com).

Sestdien, 19. okt., plkst. 12.30 Daugavas Vanagu pilnsapulce Latviešu namā.

Sestdien, 19. okt., plkst. 15.00 BLB kora *Beverīna* koncerts, kopdziesmas, citi priekšnesumi Latviešu namā. Vīns, kafija un biskvīti. Ieeja \$15 – visi ienākumi Latviešu namam.

Sestdien, 26. okt., plkst. 12.00 Zolītes pēcpusdiena Latviešu namā DV sarīkojumā. Piedalīšanās \$7.50.

Svētdien, 27. okt., plkst. 13.00 Rokdarbnieču kopas nodarbības Latviešu namā.

Svētdien, 27. okt., plkst. 15.00 Brisbanes Latviešu skoliņa *Saules zaķis* Latviešu namā. (Datumi varētu mainīties – tuvāku informāciju sniedz Vita Rieksta 0403 530 982 vai vrieksta@yahoo.com).

Kvīnslandes latv. ev. lut. draudze

Māc. Brigita Saiva.

Svētdien, 20. okt., plkst. 10.00 Kapu svētku dievkalpojums Hemmantas kapsētā.

Kanberā

Sestdien, 26. okt., plkst. 13.00 Daugavas Vanadžu saiets ar pusdienām Immanuel baznīcas zālē, Lyons.

Kanberas latv. ev. lut. draudze

Svētdien, 27. okt., plkst. 10.30 austrāliešu Sv. Pētera draudzes Reformācijas svētku atceres dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, Reid.

Melburnā

Sestdien, 12. okt., plkst. 16.00 2013. g. Baltiešu Dziesmu un deju festivāls *Alus un maize* Latviešu namā. Biļetes \$20/\$10/0, ieskaitot uzkodas. Tirgus no plkst. 12.00. Biļetes perkamas TIKAI tīmeklī www.trybooking.com/DNEB. Pie ieejas biļetes NEBŪS perkamas.

Līdz 14. okt. izstāde *Acumirkļīgais kolektīvs (Momentary Collective) Hogan Gallery*, 310 Smith St., Collingwood. Izstādē piedalās Sandra un Roberts Birze.

Sestdien, 19. okt., plkst. 11.00 Daugavas Vanadžu pilnsapulce DV mītnē.

Sestdien, 19. okt., plkst. 13.00 DV Melburnas nodaļas pilnsapulce.

Līdz 19. okt. izstāde *The Door in the Dark* RMIT Gallery, 344 Swanston St., Melbourne. Izstādē piedalās Kalena Kučera.

Svētdien, 20. okt., plkst. 14.00 *Nama Labad* sarīkojums Latviešu namā.

Piektdien, 25. okt., plkst. 19.00 krodziņa vakars DV mītnē.

Sestdien, 26. okt., plkst. 13.00 3x3 saietam Melburnā velītis sarīkojums DV mītnē.

Melburnas ev. lut. latv. draudze

Māc. Dainis Markovskis.

Svētdien, 13. okt., plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētdien, 13. okt., plkst. 14.00 dievkalpojums Latviešu ciemā. (Pārcelts no 20. okt.).

Svētdien, 20. okt., plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētdien, 27. okt., plkst. 10.00 dievkalpojums.

Turpinājums 16. lpp.

Sarīkojumi

Turpinājums no 15. lpp.

Pertā**Pertas ev. lut. Sv. Pāvila draudze**
Māc. Gunis Balodis.**Sestdien, 26. okt.**, plkst. 9.00 Draudzes seminārs *Atmaskojot kristietību*. Lektors māc. Guntars Baikovs. Maksa \$20, ieskaitot pusdienas. Noslēgumā dievkalpojums plkst. 14.00.**Sidneja****Piektdien, 11. okt.**, plkst. 12.00 Senioru saiets Latviešu namā. Kafējnīca atvērta no plkst. 11.00. Pirmā daļā Ivars Šeibelis pastāstīs un rādīs dokumentāl filmu par latvieti Edvardu Leedkalniņu (Ed Leedkalnin), kurš pašrocīgi, lietojot tikai pašstāstītus darba rīkus, izrokot, apstrādājot un ceļot līdz 30 tonnu smagus kaļķakmeņus uzbūvēja savu sapņu pili *Coral Castle* Florida, Amerikā. Otrā daļā redzēsīm Okupācijas muzeja izdoto dokumentāl filmu *Paliec sveiks, mans mazais draugs*, kas apskata kā šī populārā kara laika dziesma radās. Intervijas ar komponistu Ēvaldu Siliņu, kurš dziesmu komponēja Austrumu frontē 1942. gadā, un teksta autoru Ādolfu Urbānu; dzirdēsīm šo dziesmu daudzās variācijās un izpildījumos.**Sestdien, 12. okt.**, plkst. 12.00 DV Sidnejas nodaļas gadskārtējā pilnsapulce.**Svētdien, 13. okt.**, plkst. 13.00 SLT literārā pēcpusdiena Latviešu namā.**Svētdien, 13. okt.**, plkst. 13.00 SLT referāts Latviešu nama Mārtiņa Siliņa zālē: *Elīna Zālīte, dzejniece, 1898-1955*. Andris Kariks un SLT dalībnieki. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem par labu Spodra Klauverta Fondam.**Trešdien, 16. okt.**, *Trešā trešdiena* Plašu pēcpusdiena DV namā.**Sestdien, 19. okt.**, plkst. 13.30 Sidnejas Kino kluba izrādes Latviešu namā. Plkst. 13.00 animācijas filma *Es gribu redzēt rūķītus* – subtitri angļu valodā. Plkst. 13.30 dokumentālā filma *Bekons, sviests un mana Mamma* (2008) – latviešu un angļu valodās ar subtitriem angļu valodā. Plkst. 15.15 komēdija *Kolka Cool* (2010) – subtitri angļu valodā. Viena filma \$10, divas \$15.**Sidnejas ev. lut. latviešu draudze, Svētā Jāņa baznīcā**

Māc. Kolvins Makfērsons.

Svētdien, 13. okt., plkst. 10.00 dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu.**Svētdien, 20. okt.**, plkst. 10.00 Kapu svētki Rukvūdas kapsētā.**Svētdien, 27. okt.**, plkst. 10.00 Reformācijas svētku dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu. Pēc dievkalpojuma mācītāja referāts *Sola Scriptura*.**Sidnejas latv. ev. lut. Vienības draudze**

Māc. Raimonds Sokolovskis.

Svētdien, 13. okt., plkst. 10.00 Kapu svētki Rukvūdas kapsētā latviešu nodaļījumā.**Svētdien, 20. okt.**, plkst. 9.30 dievkalpojums.**Svētdien, 27. okt.**, plkst. 9.30 dievkalpojums.**Zelta piekrastē****Svētdien, 27. okt.**, plkst. 14.00 *Fantasy of Cultures* Albert Waterways Community Centre, tieši blakus bibliotēkai, kur notiek ik mēneša sanāksmes.**Anglījā****Sestdien, 19. okt.**, plkst. 19.00 St. Columba's Church, Pont Street, London, SW1X 0BD, TDK *Londona deju rīko Deju festivālu*. Piedalās: TDA *Liesma* no Rīgas, jauniešu deju kolektīvs *Salenieki* un Dublīnas bērnu deju kopa. Pēc koncerta saviesīgs vakars ar *Austrumkalnu*. Ņemt līdzi dzērienus un uzskoda – sarīkojuma vietā nebūs pieejams bārs. Ieeja 10 mārciņas.**Igaunijā****Trešdien, 16. okt.**, plkst. 19.00 Koncerts Igaunijas koncertzālē, Tallinā. Piedalās Elīna Šimkusa.**Vācijā****Sestdien, 12. okt.**, plkst. 8.00 Novusa turnīrs LCM zālē Minsterē.**Piektdien, 18. okt. – 20. okt.** *Bērzainē*, Latviešu centrā Freiburgā notiks Vācijas un tuvākā reģiona organizāciju un aktīvo kopienu dalībnieku konference *Mēs-latvieši pasaulē*.**Zviedrijā****Piektdien, 18. okt.**, plkst. 18.00 Latvijas vēstniecībā Stokholmā (Odengatan 5) būs skatāma aizraujoša izrāde visai ģimenei ar un par tautas mūzikas instrumentiem *Koklītes ceļojums*. Pēc izrādes vieglas uzskoda un danči kopā ar Stokholmas danču klubu un māksliniekiem no Latvijas. Ieeja pret ziedojumiem. Sakarā ar ierobežotu vietu skaitu, lūdzam izrādes apmeklējumu pieteikt iepriekš, rakstot e-pastu *dace.vinklere@gmail.com***Latvijā****Piektdien, 11. okt.**, plkst. 17.00 *Burulis. Desmitais laidniens. Rudens Ziedoņa zīmē* Burtnieku kultūras centrā. Piedalās Nora Ikstena, Andra Konsta, Roze Stiebra, Aivars Berķis, Burtnieciēši par Imantu Ziedoni, Leons Āķers. Starprīdī foto, kino, video. Sarīkojumu vada Anita Jansone-Zirnīte.**Sestdien, 12. okt.**, plkst. 15.00 Valmieras Kultūras centrā jauniešu koris *Balsis*, dejotāja Ieva Kemlere, instrumentālais ansamblis *Tango sin Quinto* un diriģents Ints Teterovskis koncertā *Par mīlestību*. Programmā Bārda, Butāns, Maskats, Vītols, Ziedonis. Ieeja Ls2, skolēniem un pensionāriem Ls1.**Svētdien, 13. okt.**, plkst. 16.00 Rīgas Evaņģēliskās draudzes dievkalpojums Vecajā Sv. Ģertrūdes baznīcā. Kalpos

draudzes mācītājs prāv. Klāvs Bērziņš. Visi mīļi lūgti un aicināti!

Otrdien, 15. okt., plkst. 18.00 Edgara Lipora monoizrāde *Karavīrs* Latvijas Kara muzejā.**Trešdien, 16. okt.**, plkst. 18.00 Edgara Lipora monoizrāde *Karavīrs* Latvijas Kara muzejā.**Trešdien, 16. okt.**, Rudens kamerģitāras festivāls noslēgsies Mazajā ģildē ar koncertu *Vītols, Vasks un Šūberts*. Mūsu lieliskais Spiķeru kvartets pirmoreiz satiksies ar Londonā dzīvojošo ekspresīvo čellisti Kristīni Blaumani, lai atskaņotu Franča Šūberta brīnumkaisto Stīgu kvintetu. Kompānijā šim agrīnā romantisma meistardarbam – ideālu un mīlestības pavedienu caurraustais Pētera Vaska Piektais stīgu kvartets un šīgada jubilāra Jāzepa Vītola miniatūras, kas ilgu laiku dusējušas neatklātas un nespēlētas.**Piektdien, 18. okt.**, plkst. 18.00 Ar cienastu, ar sveces liesmu, ar dziesmu mielosim veļus – gan tos, kas mums katram tuvi, gan tos, kuru vārdus vairs neatminam. Uz Ritumu Jaunielā 29a aicina *Skandinieki*.**Piektdien, 18. okt.**, Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris (LNSO) piedāvā īpašu koncertu – Lielajā Ģildē izskanēs Latvijas dienu Frankfurtē koncertprogramma. Piedalīsies godalgotā vijolniece Baiba Skride, harizmātiskais pianists Reinis Zariņš un pasaulslavenais Valsts akadēmiskais koris *Latvija* diriģenta Aināra Rubiķa vadībā.**Līdz 20. okt.** Cēsu Izstāžu namā, Pils laukumā 3 izstāde *Gleznotāju karalis Cēsis. Jānis Pauļuks*.**Sestdien, 26. okt.**, plkst. 19.00 Anša Rūtentāla kustību teātra izrāde *Viesis* Zirgu pastā, Dzirnau ielā 46. Režisors: Elmārs Senkovs. Horeogrāfe: Ramona Galkina. Izrādē piedalās: Audris Ločmelis, Guna Bīriņa, Vilnis Bīriņš. Izrādes garums: 45 minūtes.**Svētdien, 27. okt.**, plkst. 19.00 Anša Rūtentāla kustību teātra izrāde *Viesis* Zirgu pastā, Dzirnau ielā 46. Režisors: Elmārs Senkovs. Horeogrāfe: Ramona Galkina. Izrādē piedalās: Audris Ločmelis, Guna Bīriņa, Vilnis Bīriņš. Izrādes garums: 45 minūtes.**Svētdien, 27. okt.**, plkst. 17.00 Kultūras pilī *Ziemeļblāzma* Kamerorķestra *Kremerata Baltica* un itāļu čellista Mario Brunello koncertu *Itālijas ceļojumi* koncerts. Programmā Dž. Rosīni, Dž. Solima, M. Veinbergs, Dž. Verdi.**Līdz oktobra beigām** Latvijas Okupācijas muzejā, Latviešu strēlnieku laukumā 1 izstāde *1932. – 1933. gada Ukrainas Golodomors – genocīds pret ukraiņu tautu*. Izstāde velfta Golodomora upuru atceres 80. gadskārtai. ■**Lata kurss**Latvijas Bankas kurss **10. oktobrī**.

1 EUR = 0,702804 (piesaistes kurss)

1 AUD = 0,4890 1 NZD = 0,4300

1 GBP = 0,8330 1 USD = 0,5180